

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 26 martie – 1 aprilie 2012 ● Nr. 425 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Opera este o disciplină mult mai severă decât orice cazarmă

interviu cu Mihai Zaborilă, regizorul de culise al Operei Naționale Române din Iași

● cine știe câte cavouri s-or fi făcut din materialele pentru Teatru

paginile 8 – 9

EDITORIAL

Secret să fie, da' să-l știm și noi!

Sub auspiciile noii **Legi a Educației Naționale**, acum un an, universitățile ieșene decideau să-și aleagă reprezentanții prin vot universal, direct și secret. La vremea aceea, se preconiza că această nouă manieră de numire va duce la răsturnări de situație în fruntea instituțiilor de învățământ superior și că va democratiza cu mult sistemul de votare. Doar ceva vîrtecuri s-au stîrmit, pe care le putem număra pe degete – câteva nume sonore au fost scoase din lupta pentru un post de conducere –, întocmai de membrii propriilor facultăți, care i-au faultat și la alegerile pentru **Senat** și pentru **Consiliu** și pentru postul de **Decan**. Pînă aici, nimic nou față de sistemul anterior, cînd la fel se petreceau lucrurile – cei ce nu intrau în grațiile grupului majoritar format în sînul facultăților (sau au decăzut din grațiile acestora), nu aveau practic nici o șansă la o poziție în conducerea instituției de învățământ de care aparțineau.

Acum doar s-a creat mai multă vîlvă și s-au întortocheat mecanismele. Întrucît există mari șanse ca acei candidați – pentru **Senat**, de exemplu – să nu fie cunoscuți de toată populația cu drept de vot, era cumva de așteptat ca „liderii de opinie” să fi căutat strategii noi să manipuleze rezultatul alegerilor în favoarea lor. Vorba poveștii, nu ar fi dacă nu s-ar povesti că aceștia au profitat de masa de manevră ca și pînă acum: contracandidații au avut fiecare propriile liste albe, care ofereau îndrumări acoliților lor pentru a le condiționa anumite posturi mai mărunte, ulterior. Și, pentru a-și decupa din universul academic echipa de oameni de încredere pe care se pot baza mai departe în eventualitatea unui succes. Lucru firesc, în sine, nu? Dacă nu punem și la socoteală ce se va întîmpla cu perdanții.

Se antcipa că alegerile vor fi mai curate și mai corecte, grație acestui nou sistem – că și „cei mici” în grad didactic vor avea șansa de a se face auziți. N-au fost să fie, zic gurile rele. Dacă la celelalte instituții, alegerile s-au derulat „cum era de așteptat”, la **Politehnică** demersul nu a fost așa liniar, instituția trecînd prin tăvălugul realegerilor pentru funcția de **Rector**, pentru **Senatul** universitar și pentru **Consiliile** facultăților, pe motiv că nu s-au respectat prevederile **Legii Educației**. Unsprezece file are buletinul de vot de la **Universitatea Tehnică** din **Iași** pentru **Senat** și **Consilii**. Greu de crezut că se va vota în orb. Și, oricît de secret ar fi el votul, în teorie, în practică, asențimentele – chiar și cele tacite – față de o parte sau alta, sînt prea bine cunoscute. Marja de eroare a celor care și-au calculat voturile numărînd adeviziuni – ideologice, să le spunem – este la fel de mică. Lunea această vom vedea însă dacă nu cumva ne-am înșelat și ne vom trezi cu surprize în **Senat**.

Însă, pînă la urmă, să nu uităm că sufragiile spun adevărul. Indică o stare de fapt: că sistemul de educație de la noi nu stă într-o lege.

Laura PĂULEȚ

Mamele care și-au dat copilăria la schimb pentru tot restul vieții

● anul trecut, de la Spitalul de Județean Urgențe din Vaslui, au venit acasă, în Băcești, 18 minore cu bebeluși de-o șchioapă ● în timp ce alte fete mergeau în club, Bianca încerca de un an să aducă pe lume un suflet

paginile 10 – 11

Cel mai teamă i-a fost de reacția colegilor de clasă

DOSAR

Doi da, unul nu

Universitățile din Iași își aleg decanii

Instituțiile de învățământ superior ieșene intră în ultimele etape ale alegerilor structurilor de conducere. În acest sens, pînă la sfîrșitul lunii, toate universitățile din Iași, cu excepția Universității de Arte „George Enescu” (UAGE), vor trece prin cel puțin una dintre fazele alegerii decanilor facultăților.

La „Alexandru Ioan Cuza” a existat, la nivelul Consiliilor Facultăților, cîte un candidat respins la Facultățile de Fizică, Informatică și Litere. La Agronomie s-au votat decanii, iar săptămîna viitoare vor fi confirmați în funcție.

pagina 3

Actualitate

Doi candidați pe loc la Senatul Politehnicii

● peste 100 de cadre didactice concurează pentru cele 48 de posturi
● concomitent se vor face și alegerile pentru Consiliile facultăților

pagina 2

Tabletă

Realitatea în sistem binar

● evenimentele demne de dezbătut nu mai sînt cele din viața de zi cu zi, ci „întîmplările de pe Facebook”
● prestigiul în societate se numără în like-uri și share-uri

pagina 6

Cultural

Pe tron, singurătatea se reflectă în roci

● sîmbătă, 24 martie, a avut loc, la Iași, premiera națională a piesei „Vis cu statui”
● cei doi protagoniști au interpretat solitudinea ca pe-o joacă de adulți

pagina 12

Dezbatere

Republica Moldova și-a ales al patrulea președinte

● despre alegerea noului conducător de stat al Basarabiei, Nicolae Timofti, au comentat jurnaliștii Vlad Odobescu și Lina Vdovii

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Studentii ieșeni și-au negociat carierele

Joi, 22 martie, a avut loc la Iași cea de-a X-a ediție a **Tîrgului Internațional de Universități – Romanian International University Fair (RIUF)**, organizat de grupul **EDUCATIVA**. Cu prilejul acestuia, peste 30 de instituții superioare de învățămînt din țări precum **Danemarca, Germania și Marea Britanie** și-au prezentat ofertele educaționale celor peste 2700 de vizitatori, studenți și elevi în ani terminali interesați să studieze în străinătate.

Dintre universitățile prezente, cinci au acceptat studenții pe loc, prin programul **Spot Admissions**. Astfel, 12 candidați și-au asigurat un loc într-o universitate din **Marea Britanie și Danemarca**, iar alți 18 vor primi răspunsul final în vară. „Conform feedback-ului primit de la elevi și studenți, ofertele cele mai avantajoase din punct de vedere financiar sînt în Danemarca, Suedia și Scoția, întrucît taxele de școlarizare sînt zero. Și Marea Britanie și Olanda au prezentat interes ridicat pentru participanții RIUF. În aceste două țări există taxe de școlarizare, însă pot fi acoperite printr-un împrumut guvernamental care este oferit tuturor cetățenilor Uniunii Europene”, a declarat **Anca Gîlcă**, PR manager regional al **EDUCATIVA**.

Printre universitățile care au fost prezente la tîrg, se numără **University of Cambridge**, aflată pe primul loc al topului mondial de clasificare universitar **QS și Imperial College din Londra**, situată pe locul al VI-lea al aceluiași top, dar și agenții naționale ca **DAAD, CampusFrance** ori **Comisia Fulbright**, care se ocupă de promovarea diferitelor sisteme educaționale.

Georgel COSTIȚĂ

1000 de tineri se întrec digital

Asociația Studenților Informaticieni Ieșeni (ASII) organizează cea de-a patra ediție a concursului național de informatică „**FII Competition**”. Studenții și elevii interesați se pot înscrie pînă pe 1 iunie la una dintre cele patru categorii: **Tehnologii Web, Algoritmici și Programare, Securitatea Informației și Artă Digitală**, iar aceștia pot opta pentru unul sau mai multe domenii.

După înscriere, subiectul propus de către candidat va fi evaluat de către o comisie formată din profesori universitari, preuniversitari, dar și de reprezentanți ai unui juriu special din partea unor companii de IT.

„Anul trecut am avut peste 900 de participanți din țară, din Republica Moldova și chiar din Marea Britanie sau Statele Unite, anul acesta sîntem încrezători ca vom avea în jur de 1200 de participanți”, a declarat **Radu-Emil Grigoras**, coordonator al departamentului IT al **ASII**.

Pe lîngă competiția propriu-zisă, studenții vor beneficia atît de cursuri introductive susținute de către profesori universitari, cît și de traininguri oferite de reprezentanții companiilor partenere.

Finala concursului se va desfășura în perioada 1-3 iunie.

Mădălina MORARU

Cele 11 file ale sorții

Doi candidați pe loc la Senatul Politehnicii

● scrutinul de alegere al membrilor va avea loc luni, 26 martie ● concomitent se va face și selecția reprezentanților în Consiliile Facultăților

Peste 100 de cadre didactice concurează pentru cele 48 de locuri în **Senatul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” (UTI)** din Iași. Scrutinul de alegere al membrilor va avea loc luni, 26 martie, între 8.00 și 16.00, în **Sala de Conferințe din Corpul T** al **Politehnicii**.

UTI reface alegerile pentru **Senat** la solicitarea **Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului**, întrucît la scrutinul anterior nu s-a respectat principiul votului universal stipulat în **Legea Educației Naționale**. „Cei care au contestat varianta reprezentativității în Senat nu cred că s-au așteptat la o competiție atît de puternică. Gîndiți-vă că sînt facultăți de la care s-au înscris și zece candidați pentru un loc. Volumul de muncă va fi uriaș, mai ales dacă vom avea și un al doilea tur de scrutin, ceea ce nu ne dorim, dar este posibil. Între timp, ne supunem procedurii «vox populi, vox dei» și sperăm să facem față”, a declarat prof. univ. dr. ing. **Gelu Dan Gălușcă**, purtătorul de cuvînt al **UTI** și cancelarul instituției.

Participanții la scrutin vor vota pe un buletin format din 11 file de vot, conținînd cîte o foaie pentru fiecare facultate în parte. Pentru a avea asigurat un loc în **Senat**, candidații trebuie să obțină 50% plus unu din totalul voturilor exprimate. Dacă în urma primului scrutin nu este atins acest procent, în al doilea tur nu mai contează procentul, ci prezența votanților la urne.

Concomitent cu alegerea membrilor **Senatului** se va face și selecția reprezentanților în **Consiliile Facultăților**. „Ziua de luni va fi o adevărată probă de forță pentru universitatea noastră. Pe lîngă alegerile pentru Senat, în aceeași zi se desfășoară și alegerile pentru Consiliile Facultăților și mai mult, în același timp au loc și ore, programul profesorilor nefiind alterat de derularea alegerilor”, a adăugat purtătorul de cuvînt al **UTI**.

Refacerea alegerilor pentru **Senatul Universității și Consiliile Facultăților**, precum și metodologia aferentă noilor scrutini au fost aprobate în ședință de **Senat** a **Politehnicii** de marți, 13 martie.

Adriana DĂNILĂ

Schimbarea, prima ușă la dreapta

Matei Vișniec încheie Luna Francofoniei

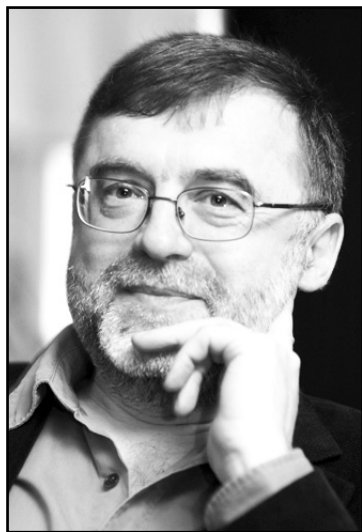
● dramaturgul va susține la Iași o conferință, își va prezenta două romane și un volum de poezie

Cu prilejul celei de-a XVII-a ediții a **Zilelor Francofoniei** ce vor avea loc pe 30 și 31 martie dramaturgul **Matei Vișniec** va fi prezent la Iași. Acesta va conferența vineri, de la ora 19.00, în **Aula „Mihai Eminescu”** a **Bibliotecii Centrale Universitare din Iași** pe tema „Zilele francofoniei: o sărbătoare a identității”. În prezența dramaturgului

român compania „Mr Delagare & Cie” va susține recitalul poetic „La ville d’un seul habitant” („Orașul cu un singur locuitor”). Cu ocazia acestui eveniment, **Matei Vișniec** va face cunoscute publicului ieșean romanele „Dezordine preventivă” (2010), „Domnul K eliberat” (2011), volumul de poezie „La masă cu Marx” (2011), apărute la editura **Cartea Românească**, precum și volumul de teatru poetic „Scrisori de dragoste către o printesă chineză”, lansat la editura **Humanitas** în 2011.

„Luna Francofoniei”, colocviul din care face parte evenimentul, se desfășoară pe tot parcursul lunii martie și va mai cuprinde lectura volumului „Scrisori de dragoste către o printesă chineză”. „Evenimentele de săptămîna viitoare din cadrul Lunii Francofoniei alcătuiesc cel mai important colocviu național care prezintă lingvistica, literatura și didactica limbii franceze”, a declarat **Dan Daia**, asistent cultural al **Centrului Cultural Francez din Iași (CCF)**.

Astfel, joi, 29 martie, de la ora 18.00 la va avea loc la **CCF Iași** prezentarea expoziției de fotografie „Mîinile scriitorilor”, în prezența autoarei **Hannah Assouline**. Aceasta se va mai întîlni a doua zi în cadrul unui atelier închis și cu studenții **Universității „George Enescu”** din Iași. „Tot în ca-

Matei Vișniec, despre identitate

Portretul robot al lumii academice. De Solomon Marcus

● „profesionist” a început să însemne să fii la locul tău într-o anumită disciplină

Academicianul **Solomon Marcus** a fost prezent la Iași pentru a susține o conferință cu titlul „Popularitatea uman-real în școală și la universitate, de la Haret pînă azi!”. Aceasta a avut loc vineri, 23 martie, la **Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”** din Iași, începînd cu ora 18.00 și a fost moderată de către conf. univ. dr. **Mina -Maria Rusu** de la **Universitatea Apollonia**.

Dualitatea uman-real

„Cred că lumea academică și cea universitară se prezintă ca un portret robot, ca o lume de handicapați” și-a început academicianul expunerea. Mai mult, acesta a ținut să precizeze că titlul conferinței a ajuns puțin deteriorat, iar cel corect ar fi „dualitatea uman-real și nu popularitatea uman-real”. În continuare, **Solomon Marcus** a explicat că-i avem pe de-o parte pe oamenii științelor de laborator care, atunci cînd sînt aflați în fața unui produs artistic, „au impresia că se află în prezența unei minți schizofrenice”, iar de cealaltă parte umanistii, ce se blochează odată puși în fața unor ecuații matematice. Teorema și poezia, două dintre cele mai înalte cuceriri umane, „în loc să se înfrățească și să fie în relație de perfectă compatibilitate, se dovedesc a fi într-o situație de incompatibilitate”.

Acesta și-a produs să demonstreze cum s-a ajuns la această situație ce s-a manifestat puternic în secolul al XIX-lea, cînd a fost o creștere exponențială a disciplinelor, care la rîndul lor au creat alte discipline, fiecare cu un limbaj specializat. „Procesul acesta a atins punctul culminant, cred pe la mijlocul secolului trecut”. Drept consecință, „profesionist” a început să însemne să fii la locul tău într-o anumită disciplină. Și în același sens, dar cu o linie mai puțin cunoscută, academicianul a dezvăluit că „educația a făcut o alegere. A ales linia dezvoltării disciplinare. Apoi au apărut complicații, pentru că nu toate disciplinele se definesc într-o anumită felie de realitate de care se ocupă”, dînd

exemplu matematica și arta.

Muzica lui Pitagora

Solomon Marcus a evidențiat modul în care **Pitagora** a contribuit la dezvoltarea lumii, prin matematică, acesta descoperind o legătură organică între aritmetică și notele muzicale. „Întreaga muzică occidentală îl are la bază pe Pitagora. Acesta a lansat un alt pariu. Și anume, că proporțiile numerice care definesc sunetele armonioase sînt aceleași ca proporțiile numerice care definesc ce este plăcut ochiului nostru”.

În cea de-a doua parte a conferinței, academicianul a vorbit despre schimbarea vechii paradigme în cea informațională, și despre sistemul educațional românesc. „Dacă vă uitați la actualele programe pentru clasa pregătitoare, sînt propuse opt discipline care să alimenteze educația copilului de șase ani. Să pui copilul de șase ani să fie educat de șase discipline, intri imediat în conflict cu realitatea, pentru că realitatea pe care copilul o trăiește nu are nimic de-a face cu această împărțire a disciplinelor. Deci, noi, în loc să întîrziem această împărțire, și abia în gimnaziu să facă cunoștință cu aceste discipline, uităm că și istoria lumii a făcut foarte tîrziu acest pas”. Mai departe, acesta a adus în discuție lupta pe care a dus-o **Spiru Haret** în încercarea sa de a schimba prima lege a educației. Acesta dorea să atingă un echilibru între uman și real.

La final, **Solomon Marcus** a ținut să menționeze că în zilele noastre „realul și clasicul au devenit atît de condiționate reciproc, încît mi se pare important ca un absolvent de liceu să aibă esențialul din ambele. Dacă vă uitați la manualele și la programele liceelor noastre secția umane și secția reală, veți observa că noi în mod condamnabil scoatem absolvenți de liceu incultți pe ambele domenii. Aceștia nu sînt nici oameni de cultură, și nici intelectuali. Sînt, în cel mai bun caz, doar niște oameni care au un cap”.

Iulian BÎRZOI

dru închis va fi și un spectacol de iluzionism, adresat instituțiilor de învățămînt preuniversitar”, a mai adăugat **Dan Daia**. Joi și vineri, pe 29 și 30 martie, iluzionistul **Magic Mouss** va susține în cîteva licee spectacolul „Franzeza este magică!”.

„Luna Francofoniei” are loc în fiecare an în martie și este organizată de **Institutul Francez din România**. Evenimentele locale de anul acesta sînt

organizate prin filiala ieșeană în parteneriat cu **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** din Iași, **Asociația Română a Departamentelor Universitare Francofone**, **Centrul de Studii Canadiene din Iași**, **Asociația Română a Profesorilor de Franceză și Inspectoratul Școlar al Județului Iași**.

Georgel COSTIȚĂ

Universitățile din Iași își aleg decanii

Opinia vechă - Nr 425 - 26 martie - 1 aprilie 2012

Cu desaga plină de promisiuni

Soluții pentru sufletele neîncrezătoare

Oamenilor nu le place să primească daruri decât dacă sînt de la Moș Crăciun. Asta este concluzia la care am ajuns după ce am mers prin cartierele ieșene, ascunși sub masca unor organizații străine. Am reușit să obținem doar cîteva zîmbete pe sub mustață, căci vorbeam cu un accent care nu plăcea auzului. Pentru că nu era românesc.

Am aflat, într-una din zilele astea de primăvară grăbită, că dacă se întîmplă să fii prin Iași, pe lângă florăriile din **Dacia** și, tot întîmplător, ești de la **Asociația „Sin Pago”** (n.r.: fără plată) din **Barcelona**, ai șanse să fii luat ba peste picior, ba în brate. Oamenii te înțeleg, te alungă și te cheamă înapoi dacă buzele ți se mișcă altfel decât ale lor și dacă rostești cuvinte cheie. Mi-am făcut inventarul de vocabular cu cîrlig și-am pospus în încrengătura de străzi din **Zimbru**, c-o mapă albastră în mîini și-un zîmbet nici a corporație uscătoare de bani, dar nici a naiv binefăcător. Între etaje, pentru toată lumea.

Seria „Ei, asta-i bună”

„Domnișoară, eu n-aș crede. Mă uit că ești tînără și străină de loc, că altfel m-aș răsti oleacă la tine”, mă aver-

- face ochii mari cînd încep să-i explic, într-o spaniolă rătăcită, care-i misiunea mea
- găsesc în sfîrșit o fată care pricepe ce spun și pe o „romgleză”, îmi cere mai multe detalii

Bani, istorisiri și Barcelona

- am nevoie de-o poveste tînără ascunsă după un chip „îmbogățit de înțelepciunea anilor”

tizează un bătrînel cu voce fermă, de politician flegmatic. Îi spun că fișele arată că nu glumesc, iar asociația mea e legitimă și oferă sprijin vîrstnicilor cu suflet de „niño” (n.r.: copil), numai să-l dovedească. Am nevoie de-o poveste tînără ascunsă după un chip „îmbogățit de înțelepciunea anilor”, îi spun unei doamne așezate pe-o bancă. Obrajii i se înviorcă roșiatice, fiindcă accentul meu nițel latin și complimentul învăluit o încîntă și dă să-mi spună, cu un „păi...”, ceva. O oprește, însă, un bărbat de la o tonetă apropiată, care-o ferește, parcă, de-un pericol iminent în timp ce lasă să cadă pe ciment un pachet de pungi cu pufuleți. „Ei, asta-i bună, doamnă, v-au dat mulți la viața matala bani pe povești?”. Îmi păstrez, însă, o expresie blîndă, cu toate că vînzătorul încă mă privește bănuitor. Și pornesc spre **Tigarete**.

Seria „Da’ pe sărăcie nu dați nimic?”

Răresc pașii și încerc să par în căutare de potențiali cîștigători. Un bărbat cu o sacosă de rafie golașă îmi observă agitația și mă-ntreabă cu ce

mă ocup. Face ochii mari cînd încep să-i explic, ba în română, ba într-o spaniolă rătăcită, care-i misiunea mea. „Eu n-am din astea, da’ pe sărăcie nu dați nimic?”, glumește el, zîbind sfătos, recomandîndu-mi să nu pierd prea mult vremea pe-acolo „că-i tare păcătoasă zona asta”. Mă încapățînez, însă, ca un străin inconstient și primesc de la vreo patru oameni cîte-o discuție simpatică. Doar doamna **Irina** îmi spune despre dînsa că ea e copil de cînd se știe. „Ce, dacă am 68 de ani, musai trebuie să fi îmbătrînit?”, suride ea în timp ce trage cu ochiul la „documentele” din brațele mele. Restul mă-ntreabă despre mine și „de unde atîta generozitate?”.

Pornesc înapoi spre **Zimbru** și îl văd de departe pe comerciantul de pufuleți care nu m-a crezut. Sigur are suflet de copil. Ar fi putut să cîștige dacă pe foile mele nu erau doar pagini în spaniolă despre „dinero”, adică banii pe care nu-i am, dar i-am promis pentru-o poveste.

Anca TOMA

Nici un cadou nu îi poate îndupleca pe cei care nu cred

Pierdut printre confrății din Dancu

- mă prefac că nu înțeleg nimic din ce vorbesc, deși mi-aș fi dorit să las masca de incognito jos

Sînt destul de sigur că tabelul desenat la mînă, un logo fictiv îngroșat cu pixul și un mic discurs înfășurat în limba engleză va fi mai mult decât suficient pentru a-i atrage pe orășenii din cartierul **Dancu**. Și, la urma urmei, cine nu ar fi cînd ți se oferă ocazia de a participa gratis la o tombolă, în care ai o șansă din o sută să primești 250 de euro fără să faci nimic?

„Unde l-ai găsit și pe ăsta, fată?”

Decid să pornesc din stația de tramvai, la care se adunaseră deja vreo cîteva persoane minate de problemele și greutățile lor zilnice, tîrîte în gențile purtate după umăr. Lîngă casa de bilete abordez o bătrînică mică de statură, echipată cu o traistă neagră desenată cu flori roșii ce abia se mai disting de la uzură, și pe care o botez „tanti Maricica”. „Excuse me, do you have a minute?” (n.r.: „Mă scuzați. Aveți un minut?”), „da, maică?”. După ce mă chinui cu cel mai perfect accent britanic să realizez un discurs al cărui obiectiv este să o conving de ce ar trebui să-mi zică venitul mediu, să-mi dea un număr de telefon și o semnătură, tanti **Maricica** se uită la mine cu alți ochi, care, împreună cu mimica fetei, par să mă diagnosticheze cu

autism. Am uitat să o întreb dacă vorbește engleză. După ce îmi cer scuze, mă îndrept către ceilalți staționați, deja amuzați după scena cu bătrîna. Din păcate, în scurt timp, am ajuns la concluzia că nimeni dintre ei nu vorbește limba engleză și mă pornesc către parcul din apropiere.

La încheierea altor cîtorva conversații eșuate, găsesc în sfîrșit o fată care pricepe ce spun și cu o „romgleză” așa cum întîlnești pe site-urile de socializare, îmi cere mai multe detalii. Cele două prietene ale sale, care ne urmăriseră discuția, ne ajung din urmă, și, după ce le salut, una dintre ele spune: „unde l-ai găsit și pe ăsta, fată?”. Mă prefac că nu înțeleg nimic din ce vorbesc, deși mi-aș fi dorit să las masca de incognito jos pentru o clipă, și să-i comunic cîteva de-ale locului. După ce revin cu explicații și îi arăt unde trebuie să completeze, „romglezoaica” tresare. „No, no name, no number. No!” (n.r.: „Fără nume, fără număr”).

După alte cîteva bătăi de gură irosite, convins că nu voi găsi pe nimeni să-mi semneze în tabel, mă îndrept înapoi către stația de tramvai. Aici mă bate gîndul să-mi reîncep activitatea, dar ideea că aș putea fi confundat iarăși cu vreun soi de *stalker* (n.r.: urmăritor), mă întoarce din inițiativă. Mîntea îmi stă doar la biroul de acasă și la banii imaginari care mi-au rămas.

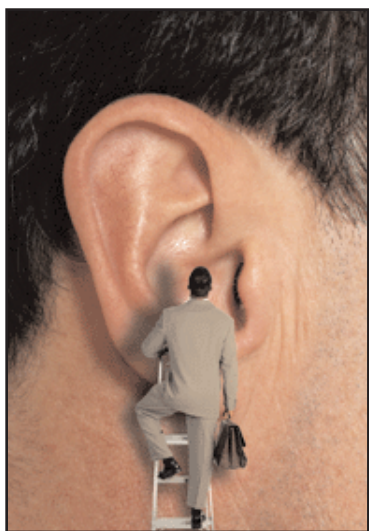
Data viitoare voi reveni îmbrăcat la costum, poate am mai multe șanse cu spaniola sau italiană. Aș încerca cu franceza, dar nu mă prea descurc.

Iulian BÎRZOI

Te poți pierde printre oameni de aceeași naționalitate

Remediu pentru criză, un titirez

„Să îți spun un secret: nu ne vom îmbogăți prea repede”

Pentru cîteva ore, înarmat cu un pix, zece foi și cu accent britanic, am încercat să aflu ce ar face românii pentru a ajuta statul să iasă din criză și să promit premii celor mai interesante și practice idei. Prima oprire e **Piața Unirii**, unde observ un moș îmbrăcat cu blugi și cu un sacou în carouri, nebărbierit, cu basca așezată un pic pe o parte și care fumează o țigară în timp ce mai aruncă cîteva boabe de grîu porumbelor. Mă apropiu de el și nu apuc decât să mă prezint

- toți sînt de părere că statul ar trebui să ia măsuri, să facă locuri de muncă

într-o română stîlcită că moșul cu un pic de cocoasă sare brusc de pe bancă. „Ne-ați vîndut țara, iar acum ne dați ce vi se scurge vouă printre degete. S-ar răsuci Ceaușescu în mormînt dacă ar ști ce ați făcut din țara asta”. Nici bine nu termină ce are de zis, că își ia șapca din cap și începe să mă lovescă cu ea spre deliciul a trei fete de pe banca de vizavi.

„Eu sînt de părere că nu trebuia să-l omorîm pe Ceaușescu”

Mă depărtez în grabă de bătrînul care își reia activitatea de pînă atunci și îmi mut caravana mai sus, pe Lăpușneanu. Aici intru în vorbă cu două studente scoase din casă de căldura de afară, deși ținuta lor amintește încă de hainele purtate la sîniuș. Sînt încîntate să mă ajute de cum îmi aud accetul și chicotesc la fiecare cuvînt stîlcit pe care îl spun cu reală convingere. Ele sînt de părere că soluția pentru ieșitul din criză e promovarea tinerilor, pentru că „ei sînt seva țării”, apoi au grijă să își noteze pe una din foile pe care ținam evidentă persoanelor cu care am dezbătut

ideea și numerele lor de telefon, una dintre ele subliniindu-l pe al ei. În cele cîteva ore cît încerc să găsesc metode pentru îmbunătățirea economiei nu reușesc să aflu mai nimic. Mi se răspunde cu ridicări din umeri deși promit că cele mai interesante și viabile soluții vor fi premiate sau sînt fugărit, înjurat și apostrofat în timp ce se aminteste de răposatul conducător comunist. Îmi zic că nu am spor pentru că oamenii sînt grăbiți așa că îmi mut pașii și mai sus, la anticariate, unde intru în vorbă cu vînzătorii. Toți sînt de părere că statul ar trebui să ia măsuri, să facă locuri de muncă, mai puțin o doamnă de vîrsta a doua, machiată excesiv cu albastru și care își etalează unghiile lungi vopsite în roșu. „Nu se poate face nimic. Numai Dumnezeu ne mai poate scoate din criza asta. Eu sînt de părere că nu trebuia să-l omorîm pe Ceaușescu. El ne dădea locuri de muncă”. Scoate un oftat lung și parcă începe să plîngă.

Aș face același lucru, dar mai am de umblat, deocamdată nu am aflat decât că oamenii îl aseamănă pe **Ceaușescu** cu un prîsnel.

Andrei MIHAI

Aceeași Mărie cu o pălărie mai mare

Primul program Erasmus Mundus din România este coordonat la Iași

● o mobilitate într-un astfel de program beneficiază de un grant care poate ajunge de la 1000 de euro pentru licență, la 1800 de euro pentru post-doctoranzi

Atenție, Europa își deschide larg porțile!

Un dosar realizat de redacția „Opinia veche” anul trecut scotea în evidență faptul că, la nivelul întregii țări, existau doar cinci programe Erasmus Mundus în care universitățile românești erau implicate, dar doar ca partenere, și nici una nu era din Iași. În urma acestor parteneriate au plecat cinci studenți cu mobilitățile Mundus și, înspre România, nu a fost înregistrată nici o vizită. Acum, în programul coordonat de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, promisiunea unor bani mai mulți și posibilitatea de a merge la instituții de învățământ superior din afara spațiului european au determinat peste 200 de studenți de la cele 17 universități, care au semnat parteneriatul, să apeleze pentru astfel de mobilități. Pentru prima oară, discuțiile despre vizibilitate europeană trec dincolo de birourile unde s-au născut și au prins praf.

Programul **Erasmus Mundus** a fost înființat ca o formă de legătură între cadrele didactice și studenții din universitățile aparținând spațiului european, cu cei din instituțiile de învățământ superior care nu fac parte din **Uniunea Europeană**. Pe scurt, în ceea ce privește instituțiile de învățământ superior, există trei direcții, sau axe, cum sînt denumite, în care acestea pot depune proiecte spre a primi finanțare. Cea mai importantă este **Axa 1**, în care universitățile pot să formeze consorții care implementează mastere și programe de doctorat comune. Asta ar însemna că un student poate să își împartă cele patru semestre din cadrul studiilor de masterat, spre exemplu, în patru mobilități la patru universități care fac parte dintr-un astfel de consorțiu. Cu fiecare mobilitate, el poate să aprofundeze cîte o nouă la-

tură a studiilor sale. În mod concret, un student care dorește să facă un master european în managementul turismului aprobat de către **Erasmus Mundus**, „care să îi ajute pe studenți să treacă peste marile dificultăți din turismul contemporan”, conform platformei de prezentare, va face primul semestru la **Universitatea Danemarcii de Sud**, unde va studia „Conceptualizare”. Acesta va merge apoi la **Universitatea din Ljubljana, Slovenia**, pentru a aprofunda studiile, făcînd „Politici ale designului”. În al treilea semestru va fi în **Spania**, la **Universitatea din Girona**, pentru a învăța despre „Implementare”, iar ultima parte din cel de-al doilea an de studiu și-o va dedica elaborării lucrării de disertație la oricare dintre instituțiile de învățământ superior pe care le-a vizitat, sau la **Universitatea Sun Yat**

Sen din China.

A doua direcție de dezvoltare, **Axa 2**, este cea la care a depus și **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC)** proiectul și presupune parteneriate de tipul **Erasmus** clasic, singura diferență fiind că acestea depășesc spațiul **Uniunii Europene** și instituția de învățământ superior coordonatoare trebuie să fi creat anterior și un consorțiu. Ultima direcție se referă la reunirea universităților pentru a dezvolta și implementa proiecte de promovare a învățămîntului superior european în întreaga lume. Un astfel de proiect ce așteaptă să fie implementat acum presupune realizarea unei cooperări mai strînse între candidații la doctorat din **Africa** și cei din **Europa**.

Cei 17 semnatari

Proiectul coordonat de către **UAIC** poartă numele de **EMERGE (Erasmus Mundus European Mobility with Neighbouring Region in the East – Mobilitate europeană Erasmus Mundus către regiunea vecină din est)** și se bazează pe un parteneriat realizat între universități din **Europa** și instituții de învățământ superior din **Ucraina, Republica Moldova și Belarus**. Aceasta nu a fost însă prima inițiativă desfășurată de către **UAIC**. „Am întocmit pentru prima oară o propunere Erasmus Mundus în 2007. Din păcate, atunci nu a fost un succes și patru ani mai tîrziu am reluat ideea, în contextul în care, între timp, universitatea din Iași a devenit membru fondator al unui consorțiu transfrontalier, alături de Universitatea Suceava, Universitățile Chișinău și Bălți din Republica Moldova și Cernăuți din Ucraina. Dincolo de faptul că acest consorțiu a fost un cadru academic excelent pentru cooperare, a mai reprezentat și nucleul pentru programul Erasmus Mundus”, a declarat prof. univ. dr. **Henri Luchian**, prorector responsabil de relațiile internaționale și parteneriatele de studii și cercetare la **UAIC**.

Pentru aprobarea finanțării unui asemenea proiect, **UAIC** a realizat întîi un consorțiu cu instituțiile de învățământ superior din țările menționate mai sus, din afara UE, denumite **Lot 8**, și universitățile cu care a stabilit relații mai strînse din grupul **COIMBRA**. În total, parteneriatul are 17 membri semnatari. „A fost demarat în această toamnă, pe 9 septembrie, cînd unul sau doi reprezentanți de la fiecare universitate au venit la Iași și, pentru o zi, am discutat și am decis regulile după care vom lucra. Dacă cele financiare ne erau impuse de la Bruxelles, noi am stabilit modalitatea de a ne promova, metoda de selecție a studenților, de a organiza venirea în fiecare universitate și recunoașterea rezultatelor de la examenele obținute în altă țară. Aceste reguli stabilite în septembrie vor fi respectate în întregime pe durata celor patru ani în care se desfășoară proiectul”, a adăugat prof. univ. dr. **Henri Luchian**.

Înscrierile au început în noiem-

brie 2011, susținute de un program de promovare în toate cele 17 centre universitare. Termenul limită fusese inițial stabilit pentru data de 29 februarie, însă a fost mai apoi amînat pe 15 martie. În momentul în care s-au închis înregistrările, 245 de studenți de la toate cele 17 universități din consorțiu și-au exprimat dorința de a studia la instituțiile de învățământ superior partenere. Dintre toți aceștia, cel mai mare număr a aplicat pentru a putea urma studii la **UAIC**, instituția ieșeană înregistrînd 38 de cereri. Următoarele sînt **Universitatea din Granada, Spania**, care are 37 de candidaturi și **Universitatea din Gratz, Austria**, cu 34 de aplicanți.

A existat interes din partea studenților din **Europa** și pentru zona non-UE. Spre exemplu, dacă pentru a urma studii la **Universitatea din Chișinău** s-au înscris 13 studenți, la cea din **Bălți** s-au înscris șapte și la cea din **Cernăuți** patru. Mai mult, cel puțin nouă tineri și-au exprimat dorința de a merge la instituțiile de învățământ superior din **Kiev**. „Există interes de ambele părți și ne bucurăm foarte mult de auspiciile bune sub care a început acest proiect. Dacă ar fi să facem o medie, între 12 și 15 studenți au aplicat pentru a învăța la fiecare dintre cele 17 universități partenere”, a explicat prof. univ. dr. **Henri Luchian**.

Următorul pas pentru studenți este să aștepte ca, pe data de 31 de martie, să fie declarați eligibili și să își alcătuiască dosarul sau să demareze acțiunile oficiale de a obține viza, unde este cazul, beneficiînd de o scrisoare de invitație de la universitatea care i-a admis.

De două ori mai mulți bani

Mobilitățile nu se adresează doar studenților de la licență, ci și celor care își desfășoară masteratul sau doctoratul, durata lor variînd în funcție de numărul de granturi pe care îl are la dispoziție fiecare universitate. Mai mult decît atît, există posibilitatea de a aplica și pentru cei care desfășoară studii post-doctorale, dar și pentru cadre didactice și personalul administrativ al unei instituții de învățământ superior. Astfel, studenții care își desfășoară studiile de licență sau masterat pot sta cîte cinci, șase sau zece luni, în funcție de mobilitate, doctoranzii pot aplica pentru deplasări cuprinse între șase luni și un an, iar cei care urmează studii post-doctorale pot petrece într-o altă universitate între șase și zece luni. În ceea ce privește personalul academic, cadrele didactice pot profesa în afara granițelor între patru și opt săptămîni.

Aspectul cel mai important care diferențiază programul **Erasmus Mundus** de **Erasmus**-ul care are loc doar în interiorul **Uniunii Europene** este finanțarea. Dacă grantul standard pentru un student sau masterand care a aplicat pentru o mobilitate prin **Erasmus Life Learning Program** este de 500 de euro pe lună, în **Mundus** acesta este de cel puțin 1000 de euro. În plus, doctoranzii pot cîștiga cel puțin 1500 de euro pe lună, post-doctoranzii, între 1500 și 1800 de euro, iar personalul didactic și cel administrativ pot cîștiga chiar și 2500 de euro pe lună. Mai mult decît atît, în funcție de distanța pe care o are de parcurs, cel care a aplicat pentru o astfel de mobilitate, el poate fi rambursat. Concret, dacă a mers mai puțin de 500 de kilometri va fi primi înapoi cel mult 250 de euro pentru transport. Dacă va parcurge între 500 și 1000 de kilometri, va primi 500 de euro iar distanța cea mai mare pentru care poate fi rambursat este de 10.000 de kilometri, cînd candidatul va primi suma de 2500 de euro pentru a-și acoperi cheltuielile. „Am pus problema că studentul merge într-o țară vecină unde viața s-ar putea să nu fie atît de comodă ca acasă sau într-o țară în care diferența de venituri, sau față de ceea ce poate susține familia e foarte mare. De aceea am decis ca bursele să fie mai generoase, să nu mai existe problemele de care se plîng și acum studenții care pleacă cu Erasmus standard”, a declarat prorectorul responsabil de relațiile internaționale de la **UAIC**.

Dincolo de toate beneficiile pe care le obține universitatea la nivel de experiență, atît cea dobîndită de studenți cît și cea rezultată din schimburile cadrelor didactice, **UAIC** va cîștiga cel mai mult la capitolul imagine. Conform prof. univ. dr. **Henri Luchian**, există un prestigiu pe care îl dobîndesc universitățile care coordonează un astfel de proiect și impactul la nivel de vizibilitate internațională s-a resimțit încă din prima zi în care a fost deschis site-ul, *emerge.uaic.ro*, în luna decembrie, „cînd am afișat deschiderea competiției. În zece zile au fost cîteva mii de accesări ale acestui site, din 69 de țări cele mai multe care nu au legătură cu proiectul în sine.”

Chiar dacă acest proiect nu va fi reușita la care se așteaptă conducerea **UAIC**, ceea ce se poate observa este că universitățile din **România** încep să facă primii pași în lumea academică de dincolo de granițe. Acum, poate discuțiile despre prezența în topuri internaționale vor avea, în sfîrșit, un numitor comun.

Cătălin HOPULELE

Universitățile partenere

Din Europa

- Universitatea Karl-Franzens din Graz, Austria;
- Universitatea Catolică din Leuven, Belgia;
- Universitatea Montpellier 2 de Științe și Tehnică, Franța;
- Universitatea Friedrich – Schiller din Jena, Germania;
- Universitatea Groningen, Olanda;
- Universitatea Jagiellonski din Cracovia, Polonia;
- Universitatea din Granada, Spania;

Din afara UE

- Universitatea Națională Yuriy Fedkovych Chernivtsi, Ucraina;
- Universitatea Pedagogică Națională „Mykhailo Dragomanov”, Ucraina;
- Universitatea Națională „Academia Kyiv-Mohyla”, Ucraina;
- Universitatea Tehnică Națională „Institutul Politehnic din Kiev”, din Ucraina;
- Universitatea Alecu Russo din Bălți, Republica Moldova;
- Academia de Științe Economice din Moldova;
- Universitatea din Moldova;
- Universitatea Yanka Kupala din Grodno, Belarus;
- Universitatea Tehnică Națională din Belarus.

Digital, dar să știm și noi

Realitatea în sistem binar

Dacă lucrurile palpabile ne lasă, uneori, să lenevim, virtualul nu doarme și pînza lui se țese viu, zi după zi. Poveștile despre lumea de-afară se sting în isprăvile care se derulează pe online, iar acestea din urmă tind să devină cărți de vizită mincinoase. Cu limita între cele două lumi estompată, un ghiont pe perete e primit cu mai multă glorie decît o bătaie pe umăr în tramvai.

• unii oameni iau prea în serios Facebook-ul • prestigiul în societate nu se numără prin participarea activă în viața comunității, ci prin numărul de like-uri, share-uri și subscriberi

Pașaport biometric și buletin virtual

• pentru unii, evenimentele demne de dezbătut nu sînt cele din viața de zi cu zi, ci „întîmplările” de pe Facebook

Acum vreun an, un prieten mi se plîngea că și-a schimbat de atîtea ori numele pe **Facebook** încît platforma i-a interzis să o mai facă. I-am spus, în glumă, să-și schimbe numele din buletin, ca să se potrivească cu cel de acolo.

Unii oameni iau prea în serios **Facebook**-ul, uitînd ce este de fapt. O jucărie amuzantă, uneori utilă, alteori enervantă – prin multitudinea de reclame, *spam*-uri și idioți – care te ține în legătură cu persoane pe care ți-e fizic imposibil să le vezi zi de zi; o idee bună și una dintre cele mai de succes afaceri ale omenirii, de care ne putem bucura gratuit, lăsînd la intrare datele personale și ceva informații despre noi, după cum dictează megalomania sau bunul simț.

Există însă oameni care au început să confunde pagina de **Facebook** cu **CV**-ul, poza de profil cu cea din buletin și numărul de „prieteni”, *poke*-uri și *like*-uri cu viața socială. Oameni care se aruncă în polemici inutile prin comentarii interminabile despre sport, politică, religie sau orice subiect cu care au o tangențială legătură doar ca să arate că s-au născut învățați și superiori. Oameni care pun citate din scriitori celebri și se cred spirituali; sau poze cu ei citind („fă-mi și mie o poză cu cartea asta, stai să o deschid undeva mai pe la mijloc, să pară că am parcurs ceva din ea”), ca să demonstreze că nu stau toată ziua pe ’net. Și oameni pentru care evenimente demne de dezbătut nu sînt cele din viața de zi cu zi, ci „întîmplările” de pe această platformă.

„Ai văzut ce poză și-a pus cutare?”, „Aia doi s-au despărțit de o săptămînă, dar încă apare că sînt împreună” sau „I-a dat like lui **Traian Băsescu**, nenorocitul!”.

Și de dragul acestor oameni aștept cu nerăbdare amuzată noi și noi perspective oferite de această platformă.

Cosmin Teleleu, cu care ai șase prieteni în comun, te-a cerut în căsătorie. Accepți sau te mai gîndești?

Ioan STOLERU

Primarul e pe cîmp

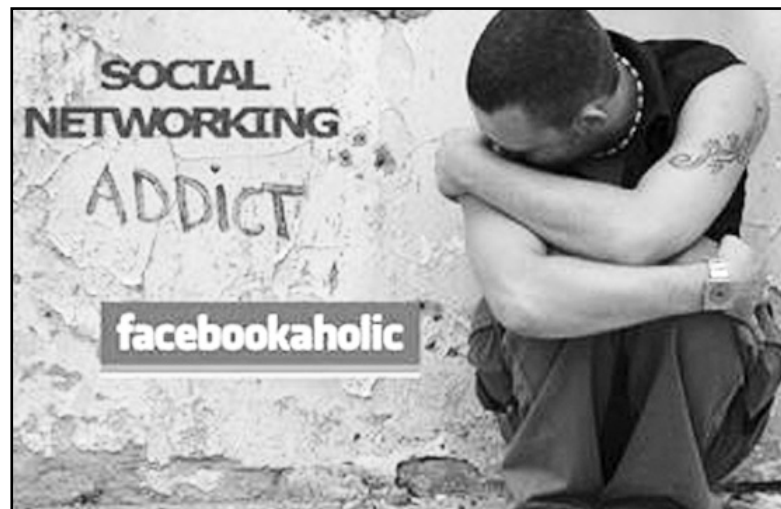
• doar mama ce îl mai cicălește că nu mai are timp de școală

Johnny e fermier. De dimineată pînă tîrziu în noapte, are grijă să cosească iarba, să hrănească cele zece vaci, să le mulgă și să facă brînză. Mai are pe cap și cîteva zeci de găini, rațe și alte orătănii, cinci stupi pe care trebuie să-i curețe zilnic, cîinele care trebuie hrănit și cu care trebuie să se joace, ca să nu-i scadă moralul, și un papagal cu pene verzi. Pe lîngă toată această muncă din fermă mai trebuie și să învețe pentru a doua zi, pentru că e abia în clasa a douăsprezecea, să-și facă temele și să meargă la ore. Îi place la școală pentru că aici are ocazia să se laude colegilor cu realizările din gospodăria lui.

Mereu le povestește ce-i mai face cîinele, cît lapte a muls de la vaci, dacă i s-au îmbolnăvit găinile sau dacă papagalul a mai învățat cuvinte noi. Cînd se întoarce acasă nici să mănînce nu are timp. Plantele din gospodărie trebuie udate, le culege roadele ca să nu se vestejească și le vinde prin vecini. Din cînd în cînd trebuie să curețe și pomii, să le sape la rădăcină, iar cînd dau rod așază fructele frumos în lădițe și le pune în cămară. Dar nu se plînge niciodată că ar avea prea multă treabă. Doar mama ce îl mai cicălește că se obosește prea mult și nu mai are timp de școală însă lui nu-i pasă. S-a îndrăgostit de titlul de fermier de mai bine de un an și de atunci gospodăria i s-a mărit treptat. Acum se gîndește să devină și primar pentru că i-a dat invitație un vecin de-al fermei. Acum vor deveni și vecini de oraș pe **Facebook**.

Laura PĂULEȚ

Andrei MIHAI

Chiar și socializarea de la tastatură dă dependență

Viitorul ne pîrlește biții

• comuniunea ce trebuia să existe ca o alteritate a societății a început să ne mănînce personalitatea

S-au dus vremurile în care ne strîngeam prin amfiteatre și eram nostalgici după gume **Turbo** sau după eugeniile la pungi mici. Acum, de abia ne aducem aminte de fumul înecăcios de țigară din sălile de jocuri „arcade”, unde dădeam la păcănele ca **Superman** să mai zboare cu-n etaj mai mult sau ca **Scorpion** să dea fatalitate în **Mortal Kombat**.

Nostalgiiile viitorului, precum nevoile prezentului, vor fi legate tot de Internet. Este bizar, dacă stăm să ne gîndim, că aparate precum televizorul sau radioul nu au reușit să ne influențeze atît de tare precum a făcut-o deschiderea aceasta oferită de Internet. Mai mult chiar, televizorul și radioul reușeau să aducă oamenii împreună, îi provocau să discute, să dezbată, era cîte o **Poiana lui Iocan** în fiecare sufragerie.

Pe aceași idee trebuia să funcționeze și Internetul. Acesta însă ne-a scăpat de sub control. Comuniunea ce trebuia să existe ca o alteritate a societății a început să ne mănînce atît de puternic personalitatea încît ajungem să ne ogîndim în monitorul de la calculator, laptop, chiar și în cel de

zece inch al tabletei. Nu mai distingem realitatea de zi cu zi de cea virtuală și lipsim de la muncă sau de la facultate pentru că **Sam**, omul de afaceri sub al cărui chip ne ascundem în **Second Life**, trebuie să încheie nu știu ce *bussiness*.

Iar acum, prestigiul în societate nu se numără prin participarea activă în viața comunității, ci prin numărul de *like*-uri, *share*-uri și *subscriberi* de pe **Facebook**. Și, pînă la urmă, problema nici măcar nu este aceasta. Gîndiți-vă că aceștia sîntem noi, cei care ne-am mai julit coatele cîzînd dintr-un copac la țară cînd eram mici, cei care nu trebuie să mergem la grădina zoologică pentru a vedea cum arată o piche. Dar pentru cei care și-au crescut păsările în **Second Life**, care au învățat cum să se comporte în societate jucînd **Sims** și își numără prietenii doar pe **Facebook**, unde începe virtualul și unde se termină realitatea? E posibil ca ei să nu știe cum arată aceasta nici dacă le-ar sta direct în față. I-ar da *share* și ar întreba pe alții.

Cătălin HOPULELE

Cu șireturile strîns dezlegate

• studenții fînjesc după cîte-un ritm de care le aduce aminte o postare pe wall

Dacă citești dincolo de cei cîțiva centimetri care te despart de oamenii cu care mergi, încălzit și prăfuit, la lucru, descoperi că-s tare goale autobuzele noastre pline. Nu înțeleg ce ne sufocă în așa hal cînd, de fapt, fiecare din privirile mai vii sau mai adormite de pe scaune sînt topite într-un cu totul alt univers.

Deranțați de piesele radioului care vibrează zgîlțit, studenții tînjesc după cîte-un ritm de care le aduce aminte o postare pe *wall*. Și toate unghiutele acelea colorate diferit și deșantat tăcînesc ecrane sensibile ori tastaturi mărunt, trimițîndu-și posesoarele în cu totul altfel de zguduiri ritmate decît valurile acestea ale unei **Dunări** de ciment. Ele sînt la petreceri, îmbrăcate fandosit și fără adidașii de cursă lungă pe care-i vîd eu.

Se mai aude, din vreme-n vreme, cîte-un oftat bătrîn și fără loc de lîngă ușile autobuzului. Urcă un nenea cu legitimație și cere biletele, însă chipurile nu se ridică din cercul lor îngust. Sau poate mult prea generos, de-i cuprinde pe toți în bulboana asta de *click*-uri. Ridică, vexați de intervenția controlo-

lului, bucăția de hîrtie la doi lei și continuă să fie în altă parte.

Unul din mînunchiul de unghii pictate se oprește și o privire zăpăcită se ridică de pe genunchii prespălați ai bugilor pe care se sprijină telefonul. Nu e nici un bairam în jur, geamurile-s zoioase, nu se compară cu paravanele strălucite din club, iar bassul turbat e doar hurdăcătura de roți deasupra gropilor. E scurtă, însă, hipnoza realității, ține cît o curbă periculoasă. Decupată, din nou, din conturul ei și amestecată cu cei cîțiva pixeli ai ecranului de pe genunchi, domnișoara se întoarce „în oras” și parc-ar merge o piesă de teatru contemporan după atîta dezmăt. După „Attend”, scaunul ei se golește iarăși. Dar eu tot în picioare-s și mă sufocă aglomerația de biți.

Anca TOMA

Teleportarea se face cu click

Orașele ținute în palmă

Drumul spre casă al ghizilor rătăciți

Pe cărările pe care și-au pierdut pașii, au lăsat câte o urmă bine impregnată. Cuvintele lor nu au rămas ascultare codrului, ci s-au întipărit în mințile turiștilor curioși. Sînt cei prin ai căror ochi se văd mai îmbietoare drumurile României și mai colorate vîrfurile catedralelor moscovite. Cunosc afit de bine legendele din fiecare colțisor al orașelor, încît pentru ei totul a devenit o poveste. Scrisă într-o carte pe care au închis-o.

Prima lui excursie la **Borsec** nu i-a plăcut deloc. Avea 17 ani pe atunci și își amintește că ghidul pe care îl avea grupul își căuta mereu cuvintele, se autocenzura și, în unele zone „sterile din punct de vedere turistic, era monoton, nu spunea glume, nu făcea nimic. Știam mai multe lucruri decît spunea el. Noroc că distanța de la **Iasi** la **Borsec** este mică și ușor de suportat”, povestește **Ionel Onofraș** despre omul datorită căruia s-a făcut chiar el ghid turistic. Amestecă liniștit în ceașca de cafea și rîde cu însuflețire cînd își amintește de începuturile sale. „M-am trezit dintr-o dată ghid, nu aveam nici 18 ani, mă uitam prin hîrtii ca găina-n lemne. Doamne, cum lucram, parcă eram șahist, îmi calculam mutările”, povestește **Ionel** mi-

- în perioada în care era el ghid, printre turiștii din autocar se strecurau și membri ai Securității
- un oraș trebuie simțit afit olfactiv cît și tactil

Povestea unui călător pierdut

- spune despre meseria pe care a avut-o aproape zece ani că nu este deloc ușoară

jind ochii pe sub ochelari de parcă ar zări pe masă o tablă de șah.

Călătoriile i-au plăcut de mic, mergea mult pe jos, studia toate plantele cu atenția unui botanist. Își petrecea vacanțele la bunici și, „pentru că sînt un eminescian, «fîind copil, păduri cutreieram». Îmi amintesc că, pentru a-mi vizita verișorii, trebuia să merg vreo cinci dealuri și să trec printr-o pădure. Ei bine, la șapte ani, mă duceam singur la ei, știam drumul, îmi plăcea să explorez”, povestește **Ionel**.

La bord cu bancuri despre Ceaușescu

După primele trasee în care a fost un povestitor al **României**, turiștii au început să se înscrie în excursiile unde era el ghid. „E ca și cum aș fi primit niște aplauze de la public după ce mi-am interpretat rolul, era o satisfacție extraordinară”, recunoaște fostul ghid cu mîndrie în glas. Spune despre meseria pe care a avut-o aproape zece ani că nu este deloc ușoară, deși pentru tineri poate fi „romantică, atrăgătoare, magnetică chiar”. Asta pentru că turiștii au tabieturi și caracteristici diferite și să îi mulțumești pe toți este destul de greu. „Imaginează-ți că trebuie să faci o glumă despre femei,

dar care să nu le deranjeze chiar pe ele”, spune **Ionel**, amuzîndu-se. În perioada în care era el ghid, printre turiștii din autocar se strecurau și membri ai **Securității**. Își amintește că odată, într-o cursă spre **Moscova**, știa sigur că este unul printre ei însă nu știa care anume. A început să spună bancuri cu **Ceaușescu** și „trăiam, așa, cu o frică, pentru că nu știam cum va reacționa”, spune **Ionel** privind în jur ca și cum l-ar fi ghicit pe bărbat printre trecători.

Ionel Onofraș nu vede meseria de ghid turistic fără să fie presărată și de situații imprevizibile pe care doar un spirit creator le-ar putea veni de hac. „Îmi aduc aminte că am mers odată la Tihuța cu un grup și ne-am trezit acolo că nu avem cazare. Ei bine, m-am orientat, am zărit niște căpîte de fin prin jur, era atunci o vreme toamnă-că superbă. Așa că le-am spus oamenilor că vom petrece noaptea cu foc de tabără, la hotelul «Clorofilă», povestește fostul ghid rîzînd zgomotos. Printre sutele de călătorii pe care le-a avut, s-a strecurat mereu dorul de casă. Care l-a adus mereu înapoi, în **Iasi** și nu l-a lăsat să se rătăcească.

Cristina BABIL

Scurtăturile care au intuit o meserie

- turiștilor „trebuie să le transmiți din sentimentele tale”

cărui student”. Cu cîteva condiții, desigur, dintre care **Maria** amintește înții de curiozitatea, fiind ea însăși captivată de poveștile pe care le-a aflat: „Trebuie să știi să-ți menții în primul rînd interesul tău viu, să nu ajungi să vezi orașul rutinat, pentru că ai prezentat un traseu de sute de ori”, apoi își fixează privirea într-un punct pînă cînd cîinele o atinge cu botul pe dosul palmei: „Deși treceam de multe ori pe Cuza Vodă habar n-aveam că acolo sînt două clădiri gemene”, apoi mă privește sigură de expresia mirată pe care urma să o înlînească și explică: „Da, sînt foarte puțin diferite arhitectural. Sînt fostele case unde aveau loc repetițiile de la teatrul evreiesc Pomul Verde, dinainte ca Avraham Goldfaden să plece în America și să pună bazele Broadway-ului”.

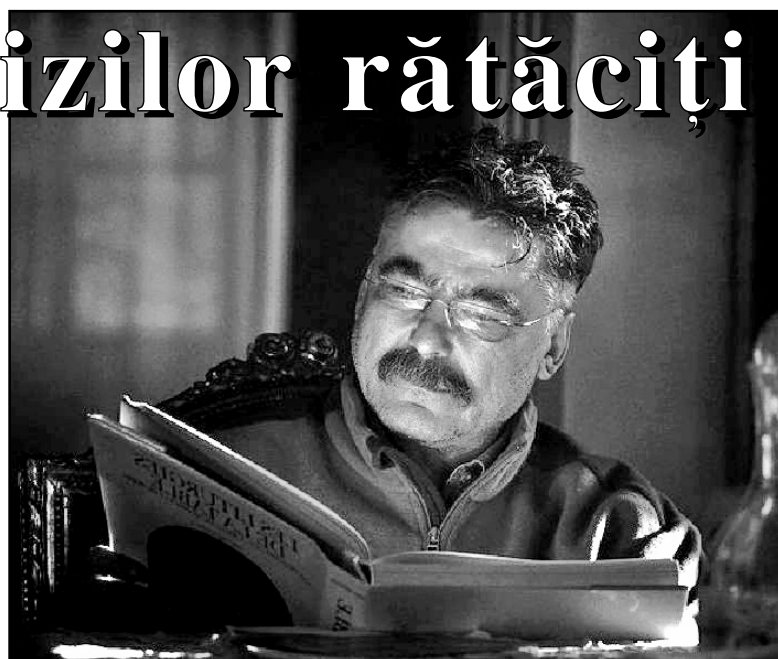
În vizită prin Europa

Turiștilor „trebuie să le transmiți din sentimentele tale pentru un anumit obiectiv turistic, să le stîrnești curiozitatea”. Crede, de cînd lucrează ca ghid, că ai nevoie de talentul unui profesor pentru a vedea dacă turiștii „tăi” au reținut ceva, de informații istorice

și geografice aprofundate, pentru că „ghidăria turistică este o meserie la confluența mai multor specialități. Necesită informare din mai multe domenii, arhitectura de exemplu este foarte greu de asimilat, dacă nu vii cu informații din domeniu”, așadar, informarea turistului se pune pe primul plan.

Povestește cum s-a plimbat și prin **Europa**, nu doar prin țară, deși nu bănuia atunci cît de curînd avea să lucreze ca ghid. **Belgia** și **Londra** sînt destinații foarte aproape de sufletul ei, „iar în Franța castelele de pe Valea Loarei au istorii nemaipomenite”. Are convingerea că pentru a călători nu ai nevoie neapărat de visterii întregi care să-ți stea la dispoziție. „Am călătorit și cu bilete de avion de cinci euro, am stat și la hostel studentesc cu zece euro pe noapte, iar banii cînd vrei într-adevăr să călătorești, nu sînt o problemă”. Pe cînd itinerariul, da. Îl recomandă minuțios realizat și din timp, așa cum însăși a făcut cînd a vizitat **Milano** și după o săptămînă nu era muzeu sau obiectiv cultural care să fi scăpat ochilor curioși.

Livia RUSU

Ionel Onofraș s-a orientat acum către arta fotografică

Călăuzitoarea celor șapte coline

- consideră că un ghid are deja în sînge dorința de a trăi în preajma grupurilor

Se spune că oamenilor pasionați li se citește entuziasmul în ochi, la fel cum li se observă și tristetea atunci cînd le sînt interzise vorbele. Dacă nu aș fi cunoscut-o înainte pe **Victoria**, cu siguranță aș fi intuit că pe ea o căutam, datorită zîmbetului larg cu care mă primește încă de la usă. Primele minute ale întîlnirii mă

nii care trec prin fața sediului agenției de turism.

Pentru că geografului îi stă bine cu drumul, iar **Victoria** este avidă după tot ce înseamnă călătorie, a ales să meargă la facultate în **Cluj**, chiar dacă este ieșeană. Într-un final a realizat că tot **Iasiul** îi este legat de suflet pentru totdeauna. „Nu regret că am ales să fiu departe de casă, pentru că acolo mi-am pus bazele în acest domeniu pe care încă le mai utilizez”. Din perspectiva unui ghid, poate spune că un oraș trebuie simțit din toate punctele de vedere, afit olfactiv cît și tactil, iar **Iasiul** le în-

„Victoria a realizat că Iasiul îi este veșnic legat de suflet”

fac să uit de acei ghizi pe care îi ascultam în copilărie, cu discursul făcut de acasă și ținut în buzunar, pentru orice eventualitate. Felul său lent și clar de a vorbi este asemenea vocilor pe care le auzi o singură dată în viață și care îți rămîn cantonate în minte asemenea unui ecou. „Sîntem printre acei oameni care trebuie să aibă o cultură generală destul de bogată. Ne-am putea caracteriza ca fiind o enciclopedie, pentru că toate se leagă între ele, începînd de la istorie și religie pînă la arhitectură”. **Victoria** consideră că orice ghid al unui oraș trebuie să fie asemenea unui ambasador, care scoate în evidență fața nevăzută a acestuia prin intermediul obiectivelor turistice. „Tocmai de aceea am început să organizez tururi gratuite de-a lungul **Iasiului**. Sînt foarte mulți oameni care locuiesc aici de zeci de ani însă nu au avut timp sau nu au avut ocazia să cunoască fiecare loc pe care îl văd fără să își dea seama. Erau un fel de turiști în propriul lor oraș”, adaugă în timp ce măsoară din ochi oame-

deplinește rînd pe rînd pe toate. „Dacă ar fi să vorbim despre simboluri ale orașului nostru, trebuie să recunoaștem că **Iasiul** nu este reprezentativ doar prin **Palatul Culturii**, ci și pentru **Sala Pașilor Pierduți** a **Universității „Alexandru Ioan Cuza”**, pentru că acolo se ascunde o parte din istoria poporului român”.

Consideră că un ghid nu are nevoie de un program sau un model de lucru, avînd deja în sînge dorința de a trăi în preajma grupurilor. „De fiecare dată cînd am parte de un grup nou, primul meu gînd este să mă împrietenesc cu el, să îl apropiu de mine în așa fel încît să ne simțim bine împreună”, îmi spune pe un ton complice secretul strategiei din munca de zi cu zi. Nu o caracterizează munca de birou, însă chiar și atunci cînd este necesar, mintea îi zboară la următorul tur pe care îl va face și la cîte zîmbete va reuși să strîngă la sfîrșit.

Mădălina OLARIU

Londra este una din destinațiile preferate ale Mariei

Soarele a scos-o în parc, și nu oricum. Împreună cu un prieten de mare încredere, un patruped de talie mare, căruia-i atîrnă după gît o lesă mai mult simbolică, subțire și dintr-un material nu foarte rezistent. În studenție, a hoinărit cu fiecare ocazie, „pentru că nu eram genul care să stea închisă în cămin, m-am plimbat destul de mult prin **Iasi**. Încercam să le aflu povestea, dar aveam și o pasiune-n a descoperi străzi, în ideea de a-mi scurta drumurile. Sub pretextul acestor scurtături am aflat multe lucruri despre oraș”.

În iunie a participat pentru prima oară la un ghidaj și tot atunci a decis că meseria i se potrivește și își va lua un al doilea *job*, deși „eu de fapt sînt formator, dar ceea ce fac ca ghid este o pasiune și cred că se potrivește ori-

Opera este o disciplină mult m

În „aș fi fost un anonim dacă nu exista Opera”, stă scris Icrezul artistic al regizorului ieșean Mihai Zaborilă. Pentru a insufla și generațiilor mai tinere atmosfera caldă în care se petreceau lucrurile la începuturile Operei, în urmă cu câțiva ani regizorul s-a apucat să scrie o istorie a „casei” în culisele căreia a crescut timp de 50 de ani. Acum însă, sămînța zîzaniei a încolțit în interiorul instituției de artă și orgoliile unor oameni au dezbinat familia care se formase la Opera Națională. S-au dus vremurile în care directorul, instrumentiștii, coriștii, balerinii sau interpreții trăiau ca frații.

OPINIA VECHĂ: Cine v-a ascultat ultima „glumiță lirică”?

MIHAI ZABORILĂ: Publicul și colegii mei. De la o vreme încoace, cei care eram la înființarea Operei de Stat din Iași, în 1956, sărbătorim evenimentul pe 1 iunie, ne întâlnim acolo, facem o poză, vorbim despre atmosfera de atunci și tot atunci povestim lucrurile frumoase pe care le-am trăit.

O.V. : De unde a apărut „Mirajul scenei”?

M.Z.: În copilărie am cochetat mai mult cu pictura și tatăl meu m-a încurajat cu asta, dar nu eram deosebit de talentat. În schimb, el a fost cântăreț bisericesc, iar un frate mai mare decât mine cu șase ani, care era la școala normală, cânta la vioară. I-a plăcut atât de mult încât a ajuns directorul Filarmonicii din Bacău. Când venea el acasă, în fiecare vacanță, aducea câte un instrument nou și atunci a început chemarea mea pentru scenă. Asta cu toate că, după ce am terminat și eu școala normală, aveam

intenția să mă fac doctor. Am vrut să dau la medicină pentru că mi-a plăcut haina lor albă. Dar nu am putut să fac asta din cauză că, atunci, admiterea era pe bază de dosar, iar eu depășeam plafonul salarial al familiei cu 20 de lei și nu am avut dreptul. De fapt, era același lucru. De partea aia eram medic pentru trup, de partea asta am fost medic pentru suflet.

O. V. : Așadar nu regretați că nu ați putut intra la medicină.

M.Z.: Nu știu dacă a fost sau nu noroc că nu am putut intra, dar eu îi mulțumesc lui Dumnezeu că m-a ținut pînă acum. Nu am ce să regret și nici de ce să roșesc, cu toate că atunci când am început eu Conservatorul aveam 33 de ani și am stat în bancă cinci ani cu copii de 18 – 20 de ani. Cum am intrat în Conservator, eram cunoscut deja, și atunci au început necazurile, invidia, și în anul al III-lea m-am ridicat împotriva nepotismului. M-am ridicat împotriva profesorilor, m-au făcut protestatar, m-au dat pe

mîna Securității și din 1963 pînă încoace, tîrziu, am tot fost dat în primire de la unii la alții. Am făcut lucruri deosebite, dar numele-mi era ocultat întotdeauna. Ultima dată, chiar în '89, am fost la prim-secretarul din Iași și am întrebat: „Tovarășu’, vreau să știu, este indicație de partid să nu-mi apară numele nicăieri?” El a dat din colț în colț și nu a știut ce să-mi răspundă.

Însă, înainte de a veni la Operă, unde am dat vreo patru concursuri pentru admiterea pe postul de regizor tehnic, am fost dansator în ansamblul armatei și acolo am descoperit și mi-a plăcut tot travaliul acesta de pe scenă. Era acolo un regizor foarte bun, un suflet de teatru, și mi-a fost drag să-l ajut. Am învățat de la el timp de cinci ani și apoi am participat la admitere. Îmi amintesc că am fost zece candidați, iar admiterea avea incluse probe de atenție pentru că tu, ca regizor tehnic, trebuie să urmărești partitura muzicală și, la o măsură anume, trebuie să dai împușcătura. La a patra probă, la citirea acesteia, am stat 40 de minute silabisind numai ritmic rata-ta-ta-ta-ta. Experiență aveam și de la Studioul artistului amator pe care l-am organizat în timpul stagiului militar de la București. Era o echipă artistică cu militari din toată țara pentru care eram și dirijor și regizor. Cu ei am cîștigat mai multe premii și mai tîrziu cînd am mai trecut pe la sediul armatei am văzut fotografii pe pereți cu mine, parcă, ce eram eu? Eram și eu un om ca toți ceilalți.

Apanajul și succesul în artă nu sînt numai al unei individualități

O.V.: Opera a fost înființată pe 1 ianuarie 1956, iar Stagiunea a început pe 1 noiembrie. Ce s-a întîmplat în acest timp?

M.Z.: Ianuarie e un fel de a spune. Încercări de operă au fost și în timpul Primului Război Mondial. Cînd au fost refugiați aici Guvernul și Regele Ferdinand, George Enescu a format un nucleu, o societate muzicală, și au dat spectacole. Cei care au cîntat în această orchestră au jucat spectacole de operetă și între cele două războaie mondiale. Atunci, cu gustul acesta pentru artă dezvoltat, au insistat la autorități și, pe 26 decembrie 1955, s-a expus motivul pentru înființarea Operei de la Iași. Atunci s-a dat Hotărîre de Guvern pentru 1 ianuarie 1956, dar concursul propriu-zis pentru ocuparea posturilor a început în martie. Au fost peste 500 de candidați din toată țara, printre care erau mulți oameni de valoare care băteau la poarta consacrării, dar care aveau voce și care cîntau deja în corurile academice de la București. S-au selectat și, apoi, în aprilie, a fost numit director Ioan Goia, un copil de

trupă care a cîntat în orchestra Operei din Cluj, un om cu deschidere foarte largă, autodidact, care cunoștea tot laboratorul de operă. A venit aici în aprilie și a insistat să se facă pregătiri, dar nu avea nici un ban pentru că venise doar cu servieta subsoară și cu delegația de directori. Nici bani de oja nu avea și cu ce să faci tu instituție, că nu ai o vioară, nu ai un pian, nu ai nimic. Ei, și de toate a făcut rost. S-a zbatut pînă le-a adunat pe toate. Uite, acum, Palatul Culturii este în paragină, dar și acolo s-au dat niște spații pentru repetiții, s-au dat altele la liceul Alecsandri, pentru că trebuiau spații pentru ateliere de croitorie, cizmărie, tîmplărie și multe altele. Toate le-a făcut acest magician, pur și simplu, dar le-a făcut ajutat de noi toți. De la 1 iunie, toată lumea ajută unde era nevoie, nu conta că el este solist sau instrumentist. Fiecare pune mîna și nu trebuia să îi cheme nimeni. De asta spun că am fost ca niște frați. Mai mult chiar, am fost o familie la înființarea operei acesteia. Cît a fost directorul acesta așa era atmosfera. Și încă cîțiva ani după, iar pe urmă relația a început să scadă. Mi-a plăcut foarte mult lumea aceasta, dacă nu mi-ar fi plăcut, nu stăteam, pentru că este destul de grea viața în teatru. Este grea în sensul că teatrul, mai ales opera, este o disciplină mult mai severă decât orice cazarmă pentru că lucrezi, în special în muzică, numai cu partitura, adică cu fracțiuni de timp.

O.V. Fiind regizorul de culise al Operei ați ridicat cortina primului spectacol. Ce era dincolo de ea?

M.Z.: Multă siguranță. Era primul spectacol, dar emoțiile mai mari erau la cei din sală. Inclusiv colegii care erau printre spectatori erau mai emoționați decât cei care intrau pe scenă. Aceștia puteau să intre fluierînd, așa de siguri erau pe ei pentru că, fiind primul spectacol, s-a muncit extraordinar. Opera „Tosca” s-a repetat patru luni, dar travaliul acesta de pregătire al unei opere începe cu repetiția individuală, după aia sînt repetițiile de ansambluri, duete, scene colective, după aceea cu corul și apoi cu orchestră. Patru luni s-a repetat încontinuu și cu regim foarte sever. Dar fiecare și-a făcut treaba, pentru că se trăgea de el ca să existe siguranța că lucrurile se știu.

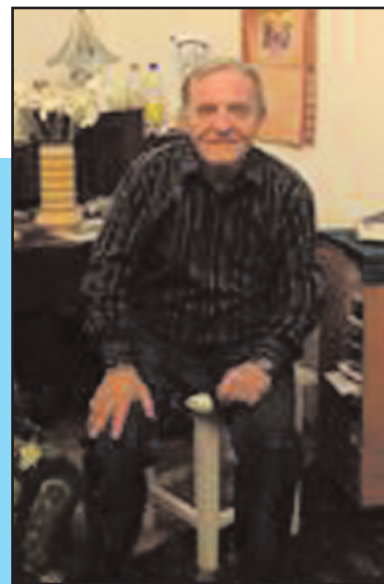
După primul an, instituția a fost propusă să reprezinte cultura românească în URSS. Am fost împreună cu Teatrul Național cu trenul în Republica Moldova și am stat 20 de zile acolo. Ei erau vreo 250 și noi aproape 200. Cu mașiniști, cu tehnicieni, cu decoruri, cu toate. Teatrul a dat cinci spectacole, începînd cu „Baba Hîrcă”, și noi trei, „Tosca”, „Traviata” și „Bărbierul din Sevilla”. Însă au fost foarte bine primite toate pentru că așa era atunci, se spunea că URSS este o mi-

nune. Curge lapte și miere acolo, motiv pentru care am fost primiți ca nu știu ce peste tot. Așadar, atunci, la lansare, totul a fost o coeziune sufletească. Asta a fost acolo. O legătură sufletească și respect deosebit unii cu alții, ceea ce nu este acum. Acum se duc cu un memoriu la Holender, cu hîrjoană între ei. Mă doare capul de ce văd pe Internet, la calculator, despre ei. Mă îmbolnăvesc cînd văd. S-a ajuns într-un așa hal, încît un absolvent de Conservator vorbește într-un limbaj obscen despre colegii lui. E un comportament abject după părerea mea. Omul de artă trebuie să aibă mult bun simț. Apropos de regizorul de culise, îmi amintesc că mereu vedeam un bărbat la spectacole care se așeza pe același loc. Era un doctor pediatru care venea permanent la operă și pe care mereu îl vedeam, cînd mă uitam pe ocheanul de lîngă cortină, pe locul 13 rîndul 13, și acum am aflat că este unul dintre cei care are cea mai completă colecție de programe ale Operei din Iași de la înființare. Pe lîngă acestea, medicul de care vă vorbesc are toate libreturile care aveau rolul de a pregăti spectatorul, motiv pentru care se copia tot textul operei și li se dădeau oamenilor din sală pentru o mai bună înțelegere.

Nu îmi pare rău, dacă nu aș fi făcut treaba asta, aș fi fost un anonim

O.V.: Spuneți că succesele Operei de la Iași s-au datorat unei unități de gîndire. Se poate explica situația de acum prin dezbinarea acestei unități?

M.Z.: Da. De ce am spus unități de gîndire? Pentru că apanajul și succesul în artă nu sînt numai al unei individualități. Într-un spectacol, dacă strălucește un interpret, acela nu este spectacolul întreg, nu este operă întreagă cînd se focalizează toată atenția asupra unui singur individ. Spectatorul trebuie să înțeleagă ce a gîndit geniul acela care a scris opera, un Vi-

mai severă decât orice cazarmă

ne din Iași, Mihai Zaborilă

valdi, un **Verdi**. Acela a gândit o operă de ansamblu și a lucrat o temă, iar cel care repune treaba asta în pagină trebuie măcar să simtă cât de puternice sînt legăturile în operă, pentru că, pe partitură, sînt lucruri seci, tehnice. Ca interpret, într-un duet de dragoste, nu pot să fiu eu din **Partidul Liberal**, iar tu din celălalt. Pentru că nici eu nu îți transmit ție, nici tu nu îmi transmiți mie. Partenerii de scenă trebuie să transmită un sentiment pur în muzică, asta este scopul asamblării duetelor. Nu trebuie să strălucească numai dirijorul sau directorul. În primul rînd, indiferent ce serviciu face cel care mînuiește decorul sau cel care face machiaj, oricare dintre cei care au contract cu scena, trebuie să fie oameni de suflet pentru că ei îi sprijină moral pe cei care se pregătesc să urce pe scenă. Iar orice interpret are mari emoții și, dacă i-ai creat o anumită stare, ratează. Nu observă publicul, dar cei care sînt din instituție își dau seamă că nu e în forma în care trebuie să fie. Asta mi-a plăcut și pentru asta am muncit de dimineată pînă seara. Spre exemplu, cînd am început studiile, dimineata eram la **Conservator** pînă la ora 1, iar la 1.30 trebuia să fiu la **Operă** că începeau repetițiile, iar dacă nu dădeam eu, regizorul, semnalul că totu-i gata, spectacolul nu începea, și atît îmi trebuia. Astfel am muncit ziua, iar noaptea îmi făceam temele. Și nu îmi pare rău, că nu am pierdut timpul în zadar, pentru că dacă nu aș fi făcut treaba asta, aș fi fost un anonim.

Cine știe cîte cavouri s-or fi făcut din materialele pentru teatru, cîți stîlpi la gard pentru vile, cîte trotuare?

O.V.: Pe cîte acte credeți că este structurată „Comedia reparațiilor”?

M.Z.: Păi cam patru acte. Ce se întîmplă. Eram încă în instituție cînd am început reparațiile și după aia m-am retras. Am început activitatea cu „Tosca” și „Puccini” și am avut șansa ca, după 50 de ani, să mă retrag tot cu aceștia. Multe dintre întîmplările din această perioadă le-am și consemnat din nevoia de a prezenta și publicului ce s-a petrecut cu această instituție în

care eu am dat semnalul de începere a primului spectacol de ridicare a cortinei. Am stat 50 de ani pe scena ieșeană, din 1956 pînă în 2006, și, după ce am plecat, s-a stricat toată atmosfera de acolo și a început degringolada care e acum. Eu am ținut piept și le-am dat peste nas tuturor care o luau razna, atît cît am putut. Atunci, după retragere, în 2007, a fost o conferință de presă cu ziariștii și eu am avertizat că autoritățile nu se vor ține de cuvînt și aș fi vrut ca presa să țină din scurt această cacealma a reparațiilor, numai că nimeni nu a mai făcut nimic. Mai mult, eu am tot spus despre lucrurile astea de amorul artei și din conștiința mea că trebuie să împărtășesc și altora din ideile mele. Nu știu cît de bine voi ajunge eu, dar uite că prin articolele astea l-am cîștigat pe **Holender**, artist român pentru care am toată admirația.

Reparațiile au început chiar din primul an în care a venit directorul **Goia**, cînd a trebuit să facă anumite adaptări pentru viitoarea operă din **Iași**, pentru că **Teatrul Național** era construit din 1896, după nevoile de atunci. Astfel a mărît fosa, pentru că cea de atunci era pentru vreo 12 – 14 oameni, se putea juca „Baba Hîrca”, dar pentru operă trebuiau să încapă 50 de oameni, și a scos două rînduri din sală ca să o refacă. Atunci s-au burzuit oamenii de la teatru că le distrugem clădirea și au scris un articol la „România Liberă” care a făcut o vîlvătaie, un incendiu pur și simplu. Deci scandalul și invidia între cele două instituții a început de mult. După aceea, a evoluat pe parcurs, iar unii dintre actori ne spuneau că „domnule, noi sîntem stăpîni”. Care noi? În fond, eu am să spun treaba asta: trebuie să apară acolo sus nu doar **Teatrul Național**, ci **Teatrul Național** și **Opera Română din Iași**, pentru că sînt două instituții. Cum sînt ei chiriași la stat, așa e și opera. Sîntem chiriași la stat, nu la teatru. Pe urmă, pentru că era spațiul restrîns și nu îi ajungea directorului, s-au inițiat demersurile să se construiască o prelungire a clădirii vechi în stilul respectiv. Întîmplarea a făcut că mi-a dat mie proiectul să-l duc la **București** la vizat și m-am uitat în el de curiozitate. Cum este clădirea de actuală a teatrului și a

„Am început activitatea cu «Tosca» și «Puccini» și am avut șansa ca, după 50 de ani, să mă retrag tot cu aceștia”

operei, ea trebuia făcută cu încă 13 metri spre **Filarmonică** și în spațiul care se construia trebuia organizată o curte interioară pentru mașini, să nu fie țigănia care este acum împrejur.

O.V.: Știți de ce nu s-a mai realizat?

M.Z.: Nu s-au mai făcut pentru că, un actor de teatru, la o întîlnire din campania de alegeri cu **Emil Botnăraș**, le-a spus: „Tovarășu’, a venit opera asta și ne distruge clădirea noastră”. Și ce putea să-i răspundă. „Tovarășe, mai studiem”. Și s-a studiat pînă s-au închis robinetele la bani, și cînd s-au închis, s-a făcut clădirea în două zile. Au lipit-o pe cea veche de cea nouă, geamurile dintr-o parte sînt blocate, cele de dincolo la fel, balerinii nu au aer la cabinele lor, dincolo actorii la fel. O mizerie. Asta este a doua lovitură.

Pe urmă, comedia a continuat cu organizarea spațiului interior. Aripa aceasta nouă s-a făcut pentru nevoile operei, în special. Ea trebuia să prevadă birouri, sală de balet, sală de mijloc pentru repetițiile generale cu baletul și orchestra și încă o sală mare pentru cor. Însă a venit directorul teatrului și a zis că „eu vreau să fac o sală pentru aia, o sală pentru cealaltă și trei scene”, cum de altfel a făcut și directorul de acum. Calamitatea asta se datorează și lui pentru că vrea el să se extindă, să strălucească teatrul. Ei, și atunci am intrat iar în conflict și ne-au chemat la partid. Acolo, la urmă, le-am spus celor ce aveau ordine să rezolve situația: „Să știți că zîzania dintre aceste două instituții o să meargă pînă jos, la ultimul om. Iar între două

instituții de artă nu știu dacă trebuie să existe așa ceva”. Și le-am dat exemplu o situație care se petrecuse înainte cu trei zile. Eu atunci avusesem un spațiu de timp pentru repetiție pînă la cinci. Mai aveam cîteva măsuri de final și au venit electricienii de la teatru și ne-au închis lumina pentru că trebuia să înceapă ei repetițiile. Deci am învățat macazu’ și am cîștigat al treilea act.

Al patrulea și ultim act s-a consumat în 2007, cînd o realizatoare de la **TVR Iași** a făcut la **Teatrul Național** un material pentru un articol cu numele „4 martie ’77, cutremur natural, la 30 de ani cutremur artificial” care nu a mai fost difuzat deoarece mi-a spus că, înainte cu două zile de difuzarea materialului, a primit un telefon de la un nivel mai înalt decît ministrul de la **București** pentru ca să se oprească emisiunea pînă vine directorul **Hadji Culea** de la **Cluj**. Acum s-a spus că va fi gata în mai. Însă constructorii au dat pe dinafară și în interior este mizerie. Mai au scena înăuntru. Domnule, dar nu puteai face de la început interiorul și pe urmă pe dinafară? Că nu așa a fost prevăzut în proiect. Domnule, da te-ai trezit după șase ani că nu e prevăzut în proiect scena? Nu, pentru ca să se fure. S-a furat groaznic, păi eu am zis cine știe cîte cavouri s-or fi făcut din materialele pentru teatru, cîți stîlpi la gard pentru vile, cîte trotuare.

O.V. Atunci s-au îndeplinit cuvintele mitropolitul I. P.S. Sebastian Rusan care atunci cînd a binecuvîntat înființarea Operei a spus că se teme „ca nu care cumva tot voi

să o stricați?”

M.Z.: Da, cuvintele acestea m-au marcat pentru totdeauna. La început nu le-am dat importanță, dar acum cînd am început să mă gîndesc am ajuns la concluzia că uite, mitropolitul a avut dreptate.

O.V.: Anul trecut, în martie, spuneți la Opera din Iași că s-a deschis cutia Pandorei. De data aceasta a izbutit să iasă din cutie și Speranța alături de spiritele rele?

M.Z.: Speranța mocnește la toată lumea, dar după ce s-a deschis cutia **Pandorei** s-a stricat atmosfera. Eu aveam 27 de ani, și primul director, care era cine era, m-a trimis să fac o treabă care nu era de competența mea și i-am repezit ușa în nas, la vîrsta aia, dar după cinci minute mă chema și se purta de parcă nu se întîmplase nimic. Țștia de acum te țin minte de nu te mai vezi. Eu am semnalat și lucruri bune despre realizările de pe scenă, dar ce se întîmplă acolo înăuntru este cancer. Acolo este metastaza. În imaginea instituției dinafară nu se prea observă, dar este vorba de atmosfera din interior. Ca să scriu o carte în care să cuprind istoria trăită a instituției am plecat la **Deva** să mă izolez pentru că primeam telefoane care mai de care. „Domnule, uite mai am cîteva ani pînă la pensie, ce să fac? Domnule, se deschide Palas-ul mă duc să caut acolo un post.” Din cauza acesta zic că în interiorul **Operei** este o tortură și un dezastru continuu.

Iulia CIUHU

Pătuțul fără zăbrele

Mamele care și-au dat copilăria

De mici ni se vorbește despre copiii cu-minți. Cei care se culcă la ora 11.00, au zece pe linie la școală și nu ies din vorba părinților orice le-ai spune. Fetele acestea și-ar fi dorit să fie la fel. Ar fi vrut să aibă timp să uite înfii cum scînceau ele cînd stăteau la marginea pătuțului înainte să-și audă copiii cerînd lapte în miezul nopții. Dar destinul le-a fost ținut altfel. Nu faptul că au devenit mame din adolescență le face, însă, ieșite din comun. Ci puterea pe care au găsit-o să se trezească a doua zi dimineată. Tot ce contează este ca în acea zi să-și aibă copilul aproape.

- în timp ce colegile ei mergeau în club, ea încerca de un an să aducă pe lume un suflet
- Sebi se joacă și îngîină, din vreme-n vreme, un „mama”

Convoiul jocului de-a viața

- cel mai teamă i-a fost de reacția colegilor

Nicoleta e mereu acasă, fiindcă e mămică. Așa spune ea, așa îi grăiește și chipul și așa o strigă un prichindel pe care îl iubește și mai mult atunci cînd nu-l are sub privire. Micuță, cu ochi vii și umeziti de-un vînt care ne spulberă, neașteptat, hainele, salută drăgălaș. Străduța din **Hârlău** pe care mergem e scurtă și-ngustă, iar pe tencuiala blocurilor șiroiesc dire de timp. În camera de la etajul patru, lumina ce părea obositoare și murdăre printru blocuri și circiumi joase trece aici prin țesătura purpurie a unei perdele cu flori ce se desfac printre pliuri. Și cade peste jucăriile adunate într-un coșuleț roșu din care **Sebi** începe să scoată tot soiul de figuri cu plusul bătut de-atîta joacă.

E-atît de mic încît nu-mi trece de genunchi și se agită printre picioarele noastre pînă apucăm să ne așezăm. Iar cînd îl ia în brațe, **Nicoleta** are mîinile pline de grijă ale unei mame, însă ochii îi licăresc a copilărie. „Îți dai seama că el ar simți dacă l-aș privi cu ciudă, ca și cum mi-ar fi furat ceva.” Ai crede că-i un sacrificiu surîsul ei, însă, dacă o asculți, povestea ei se scutură de umbrele

vreunei drame. Se simte mamă deși a uitat, de cîțiva ani, ce-nseamnă să ai una. „Mama mea a murit cînd aveam 13 ani și-apoi nu m-am mai putut înțelege cu tata și m-am mutat la o mătușă. Aici, însă, o lingură de mîncare se plătea cu un pumn”, se desparte ea scurt de-un timp pe care-ar vrea să-l uite.

Nicoleta își amintește cum, dacă n-ar fi aflat că trecuseră deja patru luni și jumătate de cînd purta în pîntec viața, ar fi decis să o curme. Însă **David**, tatăl copilului, n-ar fi permis asta. „Nici n-a vrut să intre cu mine în clinică. M-a impresionat și pe mine reacția lui, el n-a vrut nici o clipă să renunțe la copil”, îmi spune și-i simt în voce o recunoștință nemărturisită. **David** a luat-o acasă. Un cămin care-a rămas al lor și-n care crește, acum, **Sebi**. „Mama lui ne-a spus «voi nu știți ce e ăla un avort, credeți că vă luați cu viața și trece dar gîndul că ai omorît un suflet...»” și vocea **Nicoletei** se stinge, privindu-l pe micuț.

Lecția de sprijin

Sebi se joacă și îngîină, din vreme-n vreme, un „mama” care-o topește pe cea care-l ia în brațe și-l sărută jucăuș. „Împărteam, cu **David**, o durere comună.

Ea n-a fost niciodată nefericită că-l are pe Sebi

Amîndoi rămăseserăm fără mamă. Și cred că toate experiențele astea nu m-au traumatizat, dar cu siguranță m-au maturizat.” Are părul negru desprins și-i cade pe umeri, într-o cochetărie de-o zi, fiindcă, de altfel, totul se învîrte în jurul băiețelului. „Eu am încercat să privesc partea bună a lucrurilor, pe el. La început nu realizezi cît de important e, dar curînd îți dai seama că ții în brațe o viață. Nu m-am gîndit că o să mă distrug, cît m-am gîndit ce o să-mi facă alții.” I-a fost teamă de reacția colegilor de școală, pentru că familie nu mai simtea că are de multă vreme. „Aveam o relație foarte bună cu psihologul școlii, mergeam la ea de cînd am pierdut-o pe mama și ea i-a adunat, cîte 15, în cabinet, ca să-mi spună ce cred, să-mi

reproșeze dacă au ce.” Însă colegii de clasă au sufocat-o cu îmbrățișări și, ca să-i fie mai ușor, n-au judecat-o. De asta a mers la școală cît a putut, cu burtică.

Unii s-au abținut, alții i-au judecat, muștește, soarta, însă ea n-a fost niciodată nefericită de cînd îl are pe **Sebi**. Avea 17 ani cînd s-a îndrăgostit prima oară, cînd a devenit femeie și mamă. Dar nu-și ia din timpul în care copilărește, odată cu el, ca să regrete vreun plan de viitor pe care, oricum, nu și-l făcuse. La fel cum trenul dinspre **Iasi** spre **Hârlău** și înapoi schimbă locomotiva după vreo oră de drum, viața ei și-a schimbat doar rațiunea de-a fi. Însă merge, cu-aceleiași idealuri ca și înainte, „acasă”.

Anca TOMA

O minune cît un pui de om

- îi lasă libertate Sarei să facă tot ce vrea

Bianca avea 17 ani și nu mai era demult un copil. În timp ce colegile ei „se gîndeau cu ce haine să se îmbrace în club”, ea avea deja un an de cînd încerca să aducă pe lume un suflet. Îi strălucesc ochii cînd vorbește despre „Săruca” ei, fata pe care și-a dorit-o înainte să aibă răgazul să își trăiască ea însăși copilăria. „La mine Sara nu a fost un accident, eu m-am chinuit, în prostia mea de copil, cam un an de zile să o am. Pentru mine este o minune”, povestește **Bianca** pe un ton hotărît.

Pantofi de „mămică”

La statură, este ea însăși un copil, deși are 22 de ani, este micuță și fragilă, cu degetele subțiri. Cînd povestește însă despre năzbîțiile pe care le face **Sara**, devine o mamă protectoare și îi creează sentimentul că ai în fața ta o persoană trecută de prima tinerețe. „Atît eu, cît și tatăl ei, îi spunem ce e bine și ce e rău, dar nu o lăsăm să vadă cînd nu ne punem de acord. Pentru că atunci copilul nu mai înțelege nimic”, spune tînăra gesticulînd energic. Amintește mereu că ei trei sînt o familie, „un întreg” și că singurul lucru care nu o lasă acum să vorbească din postura de „soție” este o bucată de hîrtie: „pe noi ne leagă mai mult decît un titlu, sînt șapte ani de viață comună”.

Despre **Săruca** vorbește cu mîndrie în glas și mereu privind în jos, de parcă ar avea ascunsă acolo o fotografie cu ea. „Este foarte șotioasă și nu prea ascultă. Spre exemplu, aruncă telefoanele în toaletă și eu evident că o cert, ridic tonul. Și atunci, vine la mine și îmi zice: «de ce țiți la mine? Nu mai țipa!»”, povestește **Bianca**

imitînd glasul pitigăiat al copilei.

Prima oară cînd a ținut-o în brațe, a simțit că așa trebuia să fie dintotdeauna. Primele ore nu au lăsat-o medicii să o ridice, dar își ruga colega de cameră să o învelescă, să o mîngie, „am avut instinctul acela matern din înfîia clipă. Prima atingere a fost ca și cum era de mult acolo, doar fizic lipsea. Și te emoționează, firește, îți dau lacrimile pentru că este parte din tine. Și cînd mai vezi că e atît de mic”, își amintește **Bianca**.

Tînăra mamă spune că viața nu i s-a schimbat atît de mult de cînd a apărut **Sara**, a devenit poate mai responsabilă. Recunoaște mîndră că „dacă aș putea da timpul înapoi, nu aș schimba nimic. Pentru mine nu îmi imaginez altceva”. Ceea ce îi dă încrederea că a făcut lucrul corect este că de fiecare dată cînd merge pe stradă, lumea îi laudă odorul. „Este o suberbitate de fetiță, toată lumea spune asta. Este creolă, cu ochișorii schimbători, ca ai noștri, blonduță. Caracterul l-a moștenit de la mine, e puțin cam încăpățînată și agitată, cîteodată îmi dă bătăi de cap”, exclamă **Bianca** ducîndu-și mîna la frunte.

Mama ei îi lasă libertatea **Sarei** să facă ce vrea. Îi umblă printre farduri, se machiază, dansează, cîntă și „nu se joacă cu jucării, toată lumea îi aduce însă ea umblă la fardurile mele, la pantofii mei cu toc și rochiile mele. La tot ce înseamnă «mămică»”.

Și „mămică” trăiește copilăria odată cu **Săruca**, pentru că „eu m-am maturizat înainte de vreme. Știi cum copiii își fac în clasa I temele alături de părinți? Ei bine, eu mi le-am făcut singură. Am avut-o doar pe mama și ea era mai mereu plecată cu serviciul”, povestește **Bianca**. Dar o bucură că propriul ei copil are familia pe care ea nu a avut-o. Are cui să-i spună „tată”.

Cristina BABII

Lăstarul din mîna unei tinere

- la opt luni după naștere, divorțul a venit parcă inevitabil

Cu siguranță că, dacă aș cunoaște-o pe **Teodora** de cîțiva ani, mi-aș da seama că în spatele celor 20 de ani nu s-a ascuns mereu zîmbetul sincer pe care îl poartă acum pe buze. Deși o văd pentru prima dată, liniștea din cameră este acoperită de glasul molcom cu care decide să vorbească, nu înainte de a se așeza comod, ca la o discuție între prieteni.

Începe să îmi povestească, iar cuvintele curg ca într-o înșiruire firească. „Copilul meu e momentan la părinții mei, dar mîine merg acasă. Abia aștept să îmi sară în brațe din nou”, spune în timp ce ochii îi sclipesc doar la gîndul că îl va revedea. Este mîndră de **Florin**, băiatul său de aproape patru ani, pe care îl consideră o fericire meritată. „L-am crescut singură, sprijinită de părinții mei, după ce am decis să mă gîndesc și la binele meu.” Atît mama cît și tatăl ei au pus fericirea fiicei lor pe primul plan și i-au dat șansa de a alege cum își va continua viața. Își strînge degetele firave și face ochii mici, încercînd să își aducă aminte ceea ce a reușit să uite după trei ani de zile. S-a căsătorit de tînără, cu un băiat mai mare decît ea cu un an, care urma să devină preot, iar la scurt timp a apărut și copilul, cînd **Teo** avea 17 ani. „Acum îmi dau seama că am fost credulă, naivă, uneori chiar supusă, însă greșeala a fost compensată de faptul că acum îl am pe micuțul meu alături”, continuă să povestească răsucind mîinile firave pe care le ține în poală.

La puțin timp după ce și-a format o nouă familie, **Teodora** a simțit că începeau să apară probleme, iar majoritatea aveau ca pretext plînsesele copilului. „Deja știam că va veni acasă ner-

vos, cu chef de ceartă și va trebui din nou să mă duc în altă cameră să îl liniștesc pe **Florin**, care, ca orice copil, plîngea sau scîncea din cînd în cînd.”

Un pas spre maturizare

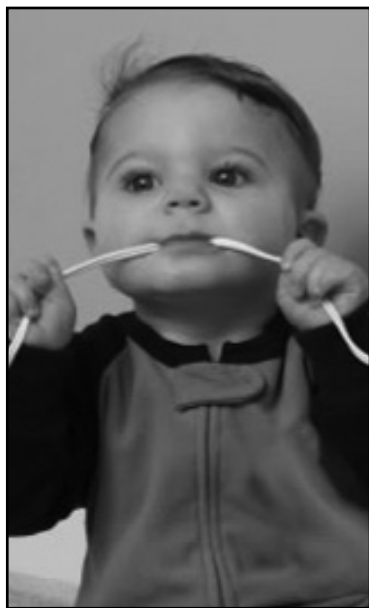
Divorțul a venit aproape inevitabil după opt luni de la nașterea copilului și a fost ca o maturizare pentru **Teodora**, care și-a găsit, în timp, echilibrul. „La început ai tendința să plîngi, să te victimizezi, dar în cîteva zile trece. Trebuie să te gîndești că ai pentru ce să continui să lupți, să găsești un motiv pertinent, iar pentru mine rațiunea a fost **Florin**”, spune **Teo** cu o urmă de siguranță în voce. Singurul moment în care s-a bucurat că nu își are copilul aproape a fost pe holurile tribunalului. „Norocul meu a fost că **Florin** a fost mic și nu a simțit tensiunea dintre noi. Decizia am luat-o în primul rînd pentru binele său, mai bine fără tată, decît cu unul ca el”, adaugă zîbind și dînd impresia că își amintește de acele zile ca și cum doar le-ar fi visat.

Îmi spune că săptămîinile în care era însărcinată au fost printre puținele clipe din trecut pe care le-ar retrăi ori-cînd. Mai greu a fost în primele zile după naștere, cînd deja simțea lipsa burticii. „Începuse să îmi placă faptul că toți îmi spuneau «Graviduta» și că aveam ceva mai multă grijă de mine”, ține să adauge cu un ton șăgalnic. Recunoaște că și disciplinele de la **Psihologie** au ajutat-o să înțeleagă altfel suferințele vieții.

Acum este în ultimul an și își face griji cum se va împărți ca mamă și studentă între rîndurile licenței. „Știu doar

că mă voi descurca, pentru că el îmi dă o mare doză de putere. E un copil foarte inteligent, înțelege din priviri că ești cuprins de o anumită stare. Te mîngie cu privirea și asta ajută enorm orice mamă.” Cît de curînd, **Teodora** își dorește să revină la o singură parte din trecut: să fie din nou învățătoare. A profesat doar zece luni, însă acele zile au fost de ajuns pentru a realiza că dintotdeauna i-au plăcut copiii. „Momentan mai am o dorință care aștept să se îndeplinească. Vreau ca programul meu să cuprindă doar trei rubrici: copil, serviciu și acasă. Asta e tot ce am nevoie.”

Mădălina OLARIU

Pe **Florin** îl consideră singura fericire meritată din viață

Părinte în clasa a opta

la schimb pentru restul vieții

● fata care mă primește are 19 ani, este însărcinată în șase luni și abia l-a adormit pe Radu, băiatul ei de doi ani ● de la Spitalul Județean de Urgențe au venit acasă, în Băcești, anul trecut, 18 mame minore cu bebeluși de-o șchioapă ● când Diana are ore pînă mai firziu, colegile se oferă să-l ia pe Sabin de la cămin

Famiile din jurul unui Hristos scrijelit

● tatăl s-a bucurat când și-a văzut fiica la casa ei, cu zece clase terminate, cu un băiat care o îngrijește și un copil frumos

„Să ai grijă la buzunare și la geantă”, a fost ultimul îndemn al șoferului când m-a lăsat în centrul **Băceștiului**, în mijlocul unei haite de ciini care umbla amestecată după mâncare. Alături, în fața unei vile, cîțiva purandei se tîrîiau pe jos după fustele mamelor. **Luminița**, cea mai blondă dintre ele îmi spune că este „româncă între țigani”. A plecat de trei ani de acasă din **Poienari** și s-a măritat aici, într-un sat în care „dacă nu scoți banul din buzunar la primărie sau la dispensar, nu te primește nimeni și te împinge cu mîna afară, că s-au săturat de noi”. Cum nu lucrează de cînd a venit din **Franta**, cunoaște bine fetele din sat și îndată ce o întreb de mame minore, urcăm pe ulita satului și ne oprim la poarta **Angelei**, „româncă” cu care se înțelege foarte bine de cînd a

venit aici. De fapt, nici nu e poarta ei „că nu are casă. A murit bătrîna de aici și atunci s-a mutat cu prietenul ei în chirie pentru că la maică-sa mai sînt alți frați, iar socru-su nu are casă”.

Fata care ne primește are 19 ani, este însărcinată în șase luni și abia l-a adormit pe **Radu**, băietelul de doi ani cu care își petrece timpul în cele patru camere bătrîne. Cînd era în clasa a zecea, **Angela** a rămas însărcinată cu un bărbat din sat mai mare decît ea cu 11 ani, fără ca la școală sau acasă să fi învățat despre protecție sau despre îngrijirea unui bebeluș. Noroc de anii în care a avut grijă de frații mai mici pe care mama i-a încredințat ei, o mîină de copil subtilă și tăcută. „Ne-am iubit și după două luni cînd am făcut testul de sarcină am știut că sînt gravidă. Ce era să fac? Mă temeam să-l dau afară”, îmi mărturisește copila măruntă din prag, acoperindu-și burta și trăgîndu-și fermoarul la bluză.

„A fost norocoasă că a iubit-o el prea mult, că de altfel rămînea să ducă singură greul”, completează **Luminița**

strigînd ceva în țigănește la cei doi băieți care se fugăreau pe mijlocul străzii. Au mers împreună la medic, s-au îngrijit amîndoi de sănătatea micuțului și, cînd aproape să nască, a anunțat-o și pe mama-sa în **Italia** că și ea la rîndul ei urma să fie mamă. „Ce era să mai spună, dacă atunci cînd s-a întîmplat nu era aici?”, întreabă parcă dojenitor fata, sprijinindu-se de stîlpul porții în spatele căreia s-a stabilit după nașterea fiului ei. Tatăl său chiar s-a bucurat cînd și-a văzut fata la casa ei, cu zece clase terminate, măritată cu un băiat care se îngrijește de soarta lor și cu un copil frumos, care parcă „e și mai mare de fiecare dată cînd trece pe la noi să-l vadă”.

Sergiu, prietenul **Angelei**, lucrează în **Anglia** acum pentru toți trei și pe două sau trei lire, că de altfel „ajutor nu primesc de nicăieri pentru că nu sîntem căsătoriti cu acte în regulă, iar alocația de 40 de lei a lui Radu nu ajunge nici pe-o săptămînă”. De cînd el a plecat din țară, **Angela** locuiește singură. Doar în unele nopți mai vine cîte un frate pe la ea, să-i țină de urît. Tot de vreo cîteva luni nici nu a mai fost la medic să vadă cum a evoluat sarcina, pentru că dispensarul din sat nu mai funcționează și pentru orice analiză trebuie să meargă 50 de kilometri pînă în **Vaslui**. În maternitatea de la

De cînd i-a plecat iubitul din țară, Angela doarme doar cu Radu

Spitalul Județean de Urgențe a născut și prima oară și tot acolo o să nască și cel de-al doilea copil. De acolo s-a aflat că au venit acasă, în **Băcești**, numai anul trecut, 18 mame minore cu bebeluși de-o șchioapă.

Căsătorii cu o lege nescrisă

Mai la vale de casa **Angelei** locuiește **Tincuta**, o țigancă de 16 ani, care după împăcaciunea cuscilor s-a mutat în casa socrilor. „La noi așa spune legea, la 13 ani trebuie să fim măritate” mă lămurește, ridicîndu-și broboada de femeie așezată. Fata spală rufe în curte și mustră prichindeii care se tot învîrt pe lîngă ea. A ei și a lui **Florin**, bărbatul său de 17 ani, este doar **Sandrina**, fețița de doi ani care se joacă cu ciinii, aruncîndu-le cîte o piatră. „Ne descurcăm cum putem. Dacă mîncăm bine, dacă nu, la fel. De unde să vadă copilul meu o fructă, dacă eu nu îi dau nici măcar piine sau mămăligă”, spune mîhnită aplecîndu-și capul în lighean-

ul plin cu bulbuci strălucitori. Spală de zor și se uită la mine doar cînd își mai amintește cîte ceva mai grav, cum ar fi, de exemplu, faptul că ea nici măcar alocația pentru copil nu o primește pentru că nu sînt acte pe casa care stă să se dărîme. Au fost cîndva, dar făcute numai în scris, fără să fie înregistrate în primărie și din cauza asta nici soacră-sa nu poate lua ajutorul social pe care aproape jumătate din săteni îl iau.

Din curtea **Tincăi** ies direct în drum și de acolo mă îndrept spre stație. Cînd mă vede tanti **Lucica**, se oprește o clipă să-i spun ce caut prin satul ei. „Ei, mame tinere să nu fie. Uite aici, după curbă, lîngă troița aia scrijelită, stă o familie tînără care-și crește nepotul, băiatul fetei care e elevă la liceu în **Negrești**. Pe ea nu o prea vād pe acasă, în schimb dacă te uiți băiatul mereu e pe gard, cu ochii după oameni”. Și într-adevăr, de după gardul casei cimentuite, un băietel cu bonetă ridică mîna și-mi face semn de „la revedere”.

Iulia CIUHU

„A fost norocoasă că el a iubit-o prea mult”

Diana era în clasa a opta și avea 16 ani cînd a rămas însărcinată. I-a fost frică să le spună părinților, la fel de tare cum i-a fost frică să meargă la un ginecolog „să rezolv cumva”. Tot încerca să amîne momentul, cu atît mai mult cu cît ai ei, care erau plecați în străinătate, erau îngrijorați mai degrabă pentru că se apropia examenul de capacitate. Nu a găsit un moment oportun în care să le povestească pînă abia după trei luni „și puțin, cînd oricum era prea tîrziu să se mai poată face ceva”. Era printre cei mai buni elevi din clasă și participa cu regularitate la olimpiade, în special la limba română. Acum, privind înapoi, constată că „ai noștri s-au obișnuit cu ideea, dar în timp. S-au supărat foarte tare că nu le-am spus în timp util că să renunț, dar oricum eram și prea tînără să merg la ginecolog”. Știa că „nu este normal” să facă un co-

pil atît de devreme.

Locuia în **Buhuși**, un oraș mic, unde bîrfele nu pot fi „nici evitate, nici oprite în vreun fel, și lumea se uita urît, mă știa tot orașul, ajunsesem să fiu cunoscută și eu habar n-aveam. Nici nu m-a interesat, nu am fost vreo clipă complexată din cauza asta.” A fost nevoită să întrerupă un an de zile școala, după ce fusese admisă la un liceu foarte bun din **Bacău**, iar în anul următor, cînd s-a reînscris, a rămas în orașul natal, „acum nu îmi mai permiteam să pierd timpul făcînd naveta”. Nu a regretat niciodată că l-a păstrat pe **Sabin**, cu atît mai mult cu cît tatăl lui, **Cătă**, i-a fost alături tot timpul.

„De născut, am născut prin cezariană, dar îmi era imposibil să alăptez”, fiind dintotdeauna foarte firavă, cu o talie de viespe și niste mînuțe subțiri, pe care i le-acoperă părul brunet, foarte des. Așa că a fost nevoită să plătească asistentele ca să-l hrănească pe copil. „S-au comportat groaznic, mă tratau în ultimul hal, fiind așa de tînără nici nu se uitau la mine. În prima zi, l-au ținut pe Sabin la reanimare, apoi mi l-au adus mie în salon. Nici măcar nu l-au dus în sala copiilor. Operația era mare și încă mă mai durea, dar nu am rezistat în condițiile-alea decît cinci zile”. Apoi a cerut să fie externată. „Cezariana m-a costat destul de mult pen-

tru că, în condiția în care eram eu, nu puteam să risc și am fost nevoită să dau o mulțime de bani și medicilor și asistentelor. Și tot degeaba, m-au tratat foarte urît.” Așa că s-a mutat apoi la **Cătă**.

Fără judecată la facultate

Copilul l-au crescut singuri, iar **Diana**-și amintește cît de greu le-a fost în primul an, cînd nu șiau cum să-l trateze și ce să-i facă. **Cătă** era în clasa

a unsprezecea, iar „bunicii lui, care stăteau în centru, aproape de liceu, nu ne-au ajutat, le-a fost mai simplu să nu se complice. Și am fost nevoiți să plătim dădacă pentru orele în care eram la școală.” Iar la școală, colegii de clasă trăiau cu impresia că este favorizată, dar ea s-a simțit persecutată patru ani. „Oră de oră, zi de zi, mă ascultau și trebuia să știu, altfel mă pedepseau mai aspru decît pe colegi. Și ei comentau. Ei, care nu aveau acasă altceva de făcut decît să învețe, și unii nici măcar

bacul nu l-au luat.” În contextul în care, ca ea să poată să învețe sau să-și facă temele, trebuia ca tatăl să stătea cu **Sabin**.

A făcut în liceu matematică-informatică și acum este în al doilea semestru la **Medicină Dentară**, la **Sibiu**, iar **Cătă** a terminat facultatea, lucrînd astăzi pe un post de operator calculatoare. „Colegele de facultate nu m-au judecat nici o secundă, mai tare au fost surprinse la început. Dar se vede diferența de mentalitate, de perspectivă”. **Sabin** are acum cinci ani și merge la cămin cu program prelungit, iar cînd **Diana** are ore pînă tîrziu, colegile ei din alte grupe se oferă să îl ia de la cămin. „Simt cum chiar apreciază că am făcut un copil devreme, pentru că dacă la noi facultatea durează șase ani, să naști «după ce te realizezi profesional» este cam tîrziu”. Cel mic e în grupa pregătitoare, unde ar trebui să fie abia anul viitor, iar educatoarea i-l laudă mereu **Diane**i: „Citește cursiv și este cel mai bun din grupă, iar, spre deosebire de colegii care abia silabisesc, se descurcă excelent”. Simte că acum, în sfîrșit, au reușit să le demonstreze părinților că efortul pe care ea și **Cătă** l-au făcut a meritat din plin.

Livia RUSU

„Am născut prin cezariană, dar îmi era imposibil să alăptez”

Slugă la stăpînul de himere

Pe tron, singurătatea se reflectă în roci

La intrare, o mîna lsecționată încinge atmosfera, fără să-i topească plasticul. Și pietrele adunate special în cercuri pe marginea scenei trezesc chicoteli, mai ales cînd cite un spectator se împiedică de ele, rostogolindu-le spre deliciul cîrcotașilor. Doar garderoba personajelor, așezată în oglindă, pe cîțiva rugi uscați, nu a trage ațit de mult atenția. Sîmbătă seara, în regia lui Ovidiu Lazăr, Ducele (Horia Veriveș) și Donata (Monica Bordeianu) și-au dat înfîlnire în Sala „Teofil Vălcu” a Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași, pentru a-și lămuri „Visul cu statui”, în umbra creatorului lor omniprezent.

Visul ducelui este o dezlănțuire, un scrișnet de durere, care atrage după sine mîinile în jurul capului, unde a încolțit născocirea și de unde cel tulburat vrea să o smulgă și să o îndepărteze, ca pe o buruiănă ce a otrăvit pămîntul din care a răsărit. Dar nenorocirea nu pleacă decît după tînguieți, după ce tînarul nobil se tîrîie pe tron, frecîndu-și tîmplele și asudînd de atîta jale. Se chinuie așa de cinci zile. Povestea unui sculptor care „face statui minunate fără să le vîndă” îl bîntuie în ceasurile cele mai tîrzii, cînd nimeni nu poate să-l asculte și să-i arate cheia cu care trebuie descătușat acest secret al nopții.

● visul ducelui nu este decît o „închipuire” ● năravurile vîrstei au avut roluri principale

Însă nici măcar ziua nu are cine să-l îndrume, pentru că ea, **Donata**, singura persoană pe care o înfîlnește în acel loc, nu este interesată. Unicul lucru de care se îngrijește bătrîna este sosirea unei scrisori de la soțul său, care a plecat de acasă de cinci zile. Tot de atîta timp tînarul este atent ca femeia să nu facă exces de băutură sau să nu îi fie frig. Visul ducelui nu este decît o „închipuire”, pe care trebuie neapărat s-o vadă și ea cîndva.

Cu ochii la pietre

Bătrînețea **Donatei** este și ea un vis. Unul pe care numai femeia îl trăiește în realitatea cotidiană fără să știe că oglinzile, care a poruncit să fie sparte, s-au recompus din cioburi și stau acum lîngă ea în formă de pietre dure care-i înăspresc și mai tare căruntețile. „Priviți-vă doamnă!” îi poruncește ducele, repezind-o către un pumn de roci. Acolo jos, lîngă acele corpuri reci, bătrîna și-a cuprins imaginea întregii micimi a sufletului său, care a rămas prins în „voalurile, diamantele, mînușile, penele, taftaua, hermina, dantelele și țesăturile fine”.

Acum doar un șablon cu ațe în vînt îi mai alină lipsa lor. Ba chiar îi țin companie „mai plăcută” decît reușește ducele, deși el este „partenerul ideal” pentru bătrînețe. Și asta pentru că el îi amintește femeii că buzele-i nu mai au culoarea potrivită unei doamne, mîinile nu mai descriu eleganța cu care valsau altădată și nici faldurile rochiilor lor mai reprezintă ținuta cu care se mîndrea odinioară. Acum, doar paharele și sticlele cu vin umplu bătrîne-

O pereche de ochi încremeniți a vegheat asupra iluziilor

tea **Donatei**, care încărunește aievea, fără să fie un vis.

Cu nasul în ziar

Ducele este „eternul lacheu” care vine să muncească pentru alții, cînd aceștia dau anunț la ziar. **Donata** face parte din categoria celor pentru care alții fac „treburile casei”. De la mic dejun pînă la conversațiile cu și pentru ea. De aceea tînarul se burzuluiește cînd, după șase zile lucrate fără obisnuita pauză de două ore, își ia liber a șaptea zi, cea în care au drept de odihnă „mai ales slugile” – oamenii de teapa sa. El este slugă de cînd a deschis ochii. Adică de cînd s-a trezit la curtea **Donatei**, pentru că familia ei l-a cules de pe drumuri și i-a dat adăpost în casa lor, gîndindu-se că nimeni nu poartă mai bine rolul de „slugă ideală”, decît un „azvîrlit, care-și făcuse un cuiabar din ziar”.

De atunci, tînarul poartă rostul a tot ce mișcă în curtea aceea, miros străin, animal sau trecător, și cum observă ceva schimbat, e de datoria lui să-și anunțe matroana. „Privește totul, iar după aceea întoarce-te și povestește-mi cum e lumea”, îi poruncește ea, ca dintr-un decalog deja cunoscut, pe care ducele îl îndeplinește cu bunăvoință. Însă aciditatea cu care i se adre-

sează femeii te face să crezi că tot ceea ce urăște ducele pe lumea asta este faptul că rolul său în viață e de a fi servitor, „decît să construiești paradoxuri, doamna ar face mai bine să-și îngrijească reumatismele”.

Cu gura pe actori

Premiera națională a piesei „Un vis cu statui”, scrisă de autorul mexican **Carlos Fuentes**, a fost un succes al celor doi artiști care au interpretat singurătatea ca pe-o joacă de adulți, în care năravurile vîrstei au avut roluri principale. Pînă la finalul spectacolului, nici unul dintre cei doi nu s-au lecut de visele care le-au marcat existența, pe o perioadă lungă de timp, cum a fost pentru **Donata**, sau pe o perioadă mai scurtă, cum a fost soarta ducelui.

Un suflu nu s-a auzit în sală cînt timp cei doi au jucat pe scenă, luptîndu-se cu firea, doar cîteva icniri la două-trei replici mai directe, dar care își pierdeau din umor, imediat ce povestea își croia drumul său dramatic. Acesta, însă, s-a împlinit cînd statuile s-au înfîlțit sub privirile omniprezente ale ochilor de pe pînză care au străjuit scena pe durata piesei, parcă încremeniți. Pentru acele păpuși de lemn fără chip, nopțile de pe tron nu aveau capăt.

Iulia CIUHU

Parlamentar în țările calde

● Boldea a părăsit teritoriul României cu trei zile înainte de avizarea cererii de arest

fugitii, cu justificarea șefului **Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT)**, **Codruț Olariu**. El a afirmat că „toate aceste bălbîieli au determinat ca Boldea să fie dat în urmărire generală și internațională abia după cinci zile de la părăsirea teritoriului României” (**Cotidianul.ro**, vineri, 23 martie).

Anchetatorii au bătut joi, 22 martie la ușile imobilelor parlamentarului din **Galați** și **București**, însă după ce au început perchezițiile și cererea pentru această operațiune a fost aprobată marți, 20 martie prin vot secret de către **Camera Deputaților**, l-au găsit acasă doar pe tatăl acestuia. Însă, „Boldea a părăsit teritoriul României «pe frontiera terestră» pe 17 martie, cu trei zile înainte ca

deputații să avizeze cererea **DIICOT** de încuviințare a percheziției domiciliare, reținerii și arestării lui” (**Mediafax.ro**, vineri, 23 martie).

Familia lui **Boldea** a angajat un avocat care să susțină că acesta nu se sustrage cercetării penale și a cerut joi, 22 martie, respingerea arestării preventive, însă el părăsise deja **Turcia** miercuri seară și se îndrepta spre **Kenya**. Vineri, 23 martie a venit și confirmarea președintelui că **Mihail Boldea** se află în **Kenya**. „Traian Băsescu a asigurat că Boldea este «perfect localizat» și în orice moment «se poate declanșa operațiunea de reținere a lui»” (**HotNews.ro**, duminică, 25 martie).

Ofensat de dovada de incompetență dată de către **Interpol**, **Mihail Boldea** a afirmat că „am intrat

pe Internet acum și am văzut declarațiile lui Băsescu. Nu trebuie să mă caute ei pentru că vin eu”. Acesta a adăugat într-un interviu telefonic în exclusivitate și că „nu sînt în Kenya, sînt în Congo. Am venit cu avionul în Kenya și am plecat cu mașina în Congo. Sînt un om liber, pe 16 m-am dus la **DIICOT**, i-am zis procurorului că plec și mi-a zis «pleacă»” (**Gândul.info**, vineri, 23 martie).

Președintele **Traian Băsescu** pare hotărît să îl readucă pe deputat în țară, acesta declarînd că va merge „pînă în gaură de șarpe” și este convins că „votul dat în Parlament în cazul Boldea aduce o bilă albă în dreptul României”. Și, întrebă cum a fost posibil ca **Mihail Boldea** să părăsească țara, președintele a răspuns că vina cade asupra „carențelor profesionale și oboseala procurorilor”.

Mădălina MORARU

LENTILA DE
CONTACT
A LUMII

De la dormitor la reflector

● cu cît clipurile sînt mai amuzante, cu ațit ies glumele mai bine

Nu știu cît de multă lume din **Iași** mai urmărește sau a urmărit vreodată „Equals three” (emisiunea lui **Ray William Johnson**). Totuși, pentru cine nu știe despre ce e vorba, **RWJ** analizează în fiecare episod trei clipuri care fac vîlvă pe **YouTube**, de cele mai multe ori făcînd bîscălie de cei din filmuleț sau de persoana care l-a filmat. Iar cînd nu există material proaspăt pe Internet, reciclează filmulețe de acum trei, șapte ani și încearcă să compenseze pentru lipsa de proximitate temporală cu glume exagerate și de multe ori cam stupide. Pînă acum, nimic nou. E plin **YouTube**-ul de dătători cu părerea, oameni lipsiți de ocupație care, în loc să producă conținut original, stau și comentează materialul urcat de alții. Și totuși, de ce orice episod din „Equals three” face un milion de vizualizări într-o zi și între 5-9 milioane de vizualizări într-o lună?

Răspunsul e simplu. E ca diferența dintre un ziar sau un portal de știri și un blog. „=3” nu e doar o chestie făcută din pasiunea unui internaut plictisit sau înflăcărat, ci are o echipă și un proiect editorial în spate. O echipă care lucrează la comentarii așa cum lucrează o redacție la subiecte și care nu lansează un clip pînă nu are o formă coerentă, care să se potrivească profilului stabilit. **RWJ** e ca **Gâdea**. Apare singur cînd vorbește despre orice, dar are o întreagă echipă în spate, care îi șoptește, care îl îndrumă și care, practic, creează conținutul prezentat de el. Și e amuzant că de foarte multe ori își dă cu firma-n cap, cum ar fi în cele foarte multe ocazii în care face mișto de hipsteri, cînd chiar el poartă ochelari cu ramă groasă, țepi și hanorac în dungi și promovează muzică „alternativă”.

Și, ca la orice produs de succes, trebuie să ne încordăm puțin mușchiul ochiului critic cînd îl privim. Cu cît clipurile analizate sînt mai amuzante sau de succes, cu ațit îi ies și glumele mai bine, iar cînd materia primă e de proastă calitate, o dă în penibil, încercînd să compenseze prin poante exagerate. E interesantă evoluția emisiunii (arhiva are episoadele de doi ani încoace). Din păcate, această evoluție se referă mai mult la calitatea imaginii (și nu a conținutului) și la numărul de vizualizări.

Ioan STOLERU

Deși este cercetat pentru înșelăciune și constituire a unui grup infracțional care ar fi putut prejudicia bugetul **României** de nu mai puțin de un milion de euro, deputatul **Mihail Boldea** a părăsit țara pe 17 martie, clasîndu-se drept primul parlamentar român dat în urmărire internațională. Acestuia i-a fost ridicată imunitatea politică și ar fi putut fi oprit înainte de a da bir cu

Joc de culori

Republica Moldova și-a ales al patrulea șef de stat

După aproape trei ani în care nu a avut președinte, Republica Moldova și-a ales lider. Noul șef al statului este fostul judecător Nicolae Timofti. Deși independent din punct de vedere politic, afit populația cît și mulți observatori externi au privit acest eveniment ca un fel de victorie indirectă a democrațiilor, afit pentru că alegerile s-au desfășurat „ca la carte” cît și pentru că alesul nu e îmbrăcat în roșu.

Lina VDOVÎL

„Românii știu că noi avem președinte?”

• e o soluție de compromis, la care au recurs cei trei mari lideri ai poporului

„Linușca, fata mamei, tu ai auzit că noi avem președinte?”, m-a luat mama la întrebări pe messenger în stilul ei caracteristic, cu un buzz de atenționare după fiecare frază, ca să nu îndrăznesc cumva să nu fiu atentă la ce spune ea acolo ori – Doamne ferește! – să o ignor. În spatele literelor scrise încet, dar sigur, îi simt vocea pițigăiată. Nu e un pițigăiat strident spre agasant, ci unul dulce, format cumva dintr-un amestec de bucurie și naivitate. Cum să nu știu? Cum își imaginează ea că eu, deși stau în București, deși e zi de muncă și e un

soare de-a dreptul enervant afară care mă îmbie să purced la plimbări nesfârșite prin parcuri, nu stau cu ochii în calculator, urmărind cu atenție fiecare dintre cele 62 de perechi de umeri lați, despărțiți de un guler scrobbit, îndreptându-se spre cabina de vot?

„Mda, avem președinte”, continuă ea și un alt buzz îmi intră cu nerușinare în urechi, de parcă numai el mai lipsea de acolo. Într-adevăr, este oarecum ciudat acest sentiment pe care îl am acum, cînd știu că țara mea are, în sfîrșit, un președinte ales ca la carte. După

• în cuvinte alese cu grijă, președintele Timofti transferă generațiilor viitoare libertatea pe care el unul n-o simte acum • cel puțin am scăpat de rușinosul „interimar”, termen ce descria prea bine starea de incertitudine

doi ani și jumătate în care reușisem să mă obișnuiesc cu frazele interminabile, dar lipsite de orice sens, ale domnului **Marian Lupu**, – ba chiar cred că dacă mai stătea acolo încă cîteva luni, ajungeam într-un final să extrag un înțeles, o informație cît de mică și nesemnificativă din suita de neologisme ce-i ieșea dintre buze – **Moldova** are un președinte adevărat. Ce-i drept, e o soluție de compromis la care au recurs cei trei mari lideri ai poporului în acest moment și o parte din moldoveni e sceptică în privința calităților de lider ale lui **Nicolae Timofti**, dar e un pas pe calea cea dreaptă. Cel puțin, am scăpat de rușinosul „interimar”, termen ce descria prea bine starea de incertitudine și incoșecvență a întregii națiuni.

„Dar românii ce spun de acest lucru? Ei știu oare? Se bucură pentru noi?”. Facebook-ul bubuie de statusuri acompaniate de cîte trei sau chiar patru semne de exclamare, agențiile de știri titrează marele eveniment, www.privesc.eu transmite imagini video live de la ședința specială a **Parlamentului**, apoi de la ceremonia de investire a președintelui. Da, toată lumea știe. În birou, cînd m-am convins că s-a votat cum se cuvine, am strigat în gura mare „Moldova are președinte!”, iar simpaticii mei colegi au ris de mine, m-au felicitat, iar unii chiar m-au mîngîiat pe creștet.

„Dar comuniștii sînt în Piața Marii Adunări Naționale, știți?”. Le arde de revoluții acum, cînd țara are, în sfîrșit, un șef. Da, știu și nu-mi pasă! Să mărșăluiască cît vor, le prinde bine exercițiul fizic afit timp cît cel intelectual este, și va mai fi ceva vreme, o necunoscută.

„Viitorul acestei țări aparține urmașilor noștri”

Vlad ODOBESCU

Cîteva vorbe despre libertate

• Timofti va trebui să facă spectaculoase exerciții de echilibristică politică, pe un teren foarte îngust

Primul interviu acordat presei de peste **Prut** de către **Nicolae Timofti** pare să confirme imaginea de personaj modest, „așezat”, conturată de la bun început de amici și adversari politici, deopotrivă. Noul președinte menționează un dezavantaj al noii funcții: îl incomodează gărzile de corp care-i stau noaptea sub balcon sau îi sperie vecinii de scară. Are în vedere, între altele, reducerea numărului „străjerilor”. Cu toate acestea, înțelege că trebuie să-și facă și ei datoria: „Le-am dat un scaun, o masă și soția îi servește cu ceai fierbinte și tartine. Parcă mi-am pierdut libertatea...”, îi mărturisește **Timofti** ziaristului de la „**Timpul**”.

Libertatea noului președinte – instalat la **Chișinău** după aproape trei ani de alegeri, referendumuri și negocieri eșuate – nu ține însă de numărul bodyguardurilor din schimbul de noapte. Ajuns la vîrsta de 63 de ani, domnul **Timofti** va trebui să facă spectaculoase exerciții de echilibristică politică, pe un teren foarte îngust. Are în spate o alianță cu liderii scandalagii, ținuti laolaltă doar de dorința de a nu fi asociați cu

Vladimir Voronin și cu ai săi. Pe măsură ce alegerile parlamentare se vor apropia, **Vlad Filat** și **Marian Lupu** nu vor ezita să găsească pricină blîndului apolitic **Timofti** și să-l arunce apoi mulțimilor. Cît privește atenția pe care noul lider de la **Chișinău** va trebui s-o acorde relațiilor cu **Moscova** și cu **Bucureștiul**, nu mai e nevoie de prea multe precizări.

După ce fusese acuzat de „viziuni unioniste” înainte de votul din **Parlament**, **Timofti** plasează acum chestiunea într-un viitor îndepărtat. „Unirea nu este stipulată nici în **Legea Fundamentală**, nici în programul nostru de guvernare proeuropean. Însă viitorul acestei țări aparține urmașilor noștri. Și ei, dacă vor vrea să se unească cu România, ce-o să le putem face? Dacă vor vrea să se unească cu Ucraina sau cu Rusia, noi nu vom mai fi atunci în viață și vor decide ei. Dar noi nu putem să ne pregătim copiii să gîndească într-un fel anume, ci să fie liberi în gîndire și alegere”, explică el. În cuvinte alese cu grijă, președintele **Timofti** transferă generațiilor viitoare libertatea pe care el unul n-o prea simte acum.

Încă de cînd Timofti a fost propus de Alianță, comuniștii au început protestele

6 DIPLOME DE LIMBA FRANCEZĂ PENTRU O EUROPĂ A MOBILITĂȚII!

INSTITUT FRANÇAIS IASI

www.institutfrancais-roumanie.com

DEL F ADULȚI / ELEVI
4 NIVELURI : DEL F A1, A2, B1, B2

Pentru toți cei care doresc să-și valideze competențele lingvistice în conformitate cu nivelurile descrise de Cadrul European Comun de Referință pentru limbile străine

Pentru studenții care doresc burse de studiu în Franța

Pentru persoanele care doresc un atu în plus în carieră

Elevii care au diplomele DEL F B1 și DEL F B2 nu mai susțin evaluarea la limba franceză din cadrul examenului de bacalaureat național.

Elevii secțiilor bilingve francofone, care au diploma DEL F B2, nu mai susțin proba specifică de franceză din cadrul examenului de bacalaureat.

TARIFE

	Adulți	Studenți	Elevi
A1	39 €	39 €	23 €
A2	59 €	59 €	35 €
B1	79 €	69 €	47 €
B2	89 €	79 €	53 €
C1	99 €	89 €	
C2	99 €	89 €	

DAL F
2 NIVELURI : DAL F C1, C2

SESIUNI
DEL F (Adulți/Elevi)

DAL F 11-12 februarie 2012

înscriseri : 03/01-26/01

DEL F (Elevi)

5-6 mai 2012

înscriseri : 12/03-30/03 2012

DEL F (Adulți)

DAL F 21-22 aprilie 2012

înscriseri : 13/02-05/04

DEL F (Adulți/Elevi)

DAL F 10-11 noiembrie 2012

înscriseri : 03/09-25/10

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII:

INSTITUTUL FRANCEZ IASI

Tel.: (+40) 232/ 267 637; Fax: (+40) 232/ 211 026;

Mail: equipe.iasi@institutfrancais-roumanie.com

Adresă: Bd. Carol I nr. 26

CP 207 OF PTTR 1, 700750, Iași, România

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Ionuț FANTAZIU este redactor la cotidianul „Evenimentul Zilei”

Lina VDOVÎ este redactor la postul de televiziune „TVR”

Andreea ARCHIP este reporter la cotidianul „Adevărul”

Jurnalul unui oarecare

Solicitările protestatarului Roșianu

● „nu venim aici ca să spunem că avem nevoie de butelie”

Piata Universității nu s-a topit cu totul. La umbra **Teatrului Național** rezistă încă nucleul dur, vreo 30 de oameni. Între scandări, pancarte și injurături, s-a încheiat o comunitate care armonizează viziuni monarhiste, socialiste, naționaliste, dandiaoniste, fotbalistice și ecologiste. Omul și doctrina, cam așa merge treaba.

Marin Roșianu merită ascultat tocmai pentru că e un exponent al acestei derute. Merge la proteste cum ar merge la serviciu, dacă la cei 40 și ceva de ani ai săi n-ar fi pensionar. Să-l lăsăm să se exprime, doar de asta a venit aici. Să ascultăm vocea străzii, după cum ne îndeamnă – vădit emoționat – moderatorii talk-show-urilor.

„De fapt, ei (guvernării – n.r.) sînt angajații noștri. Să asculte și opinia străzii, opinia noastră. După cum se strigă aici: «Voi aveți palate, noi plătim la rate!»». (...) Acum sînt lozinci mai ceva ca pe vremea lui Ceaușescu, s-a ajuns prea departe. Eu am lucrat unde am lucrat și văd că – să mă ierte Dumnezeu! – niște derbedei penali, deci oameni cu dosare au ajuns senatori și deputați... Nu se mai poate așa ceva! Trebuie verificați, să fie oameni morali, integri. Și chiar am văzut la televizor: mulți dintre cei din opoziție au spus că și ei vor să se reformeze, adică să fie oameni curăț, tineri, să fie legea lustrăției. Păi la legea asta a lustrăției l-au pus pe nenea Meleșcanu dinmineață și la prânz s-a promulgat legea. Chiar ne cred idioti? Vă spun, am întâlnit aici oameni competenți, curăț și mult mai pregătiți ca mulți politicieni sau chiar miniștri. Și au stat aici – citez dintr-un clasic – «la minus zero grade». Începînd de pe 16 ianuarie, am fost în fiecare zi. Am lipsit o singură săptămînă, am avut treabă la țară, în rest am fost. Acum e târziu, oamenii se pregătesc de week-end, dar am fost 500, am fost 1.000. Era zăpadă, erau minus 20 de grade, sîntem mai rău ca ba-buiniia ăia. Și v-am spus (începe să arate în sîfîng și-n dreapta – n.r.): lu’ domnu ăi e bine, lu’ domnu ăi e bine... Adică nu venim aici să spunem că avem nevoie de butelie, că mi-a tăiat curentul că n-am avut cu ce plăti. Hai să fim serioși: aici venim pentru că sîntem luați în ris. Știți cum e: cu cine te aduni, te asemeni, frate! Aș avea multe de spus. Actualii miniștri de acum sînt tineri – nu am nimic cu ei, cînte lor! –, dar eu am muncit zeci de ani și nu am ce au ei. Am muncit, mi-am făcut și eu o casă, o mașină și aia. Și atît, mai mult nu! Să vină un cancelar de la guvern, să vorbească cu noi cineva. Trebuie să înțeleagă că ei sînt angajații acestor ciumpalaci, acestor viermi!”. Aici intervine un alt protestatar, scandările devin mai nervoase, iar vocea lui **Marin Roșianu** se pierde între ele.

Vlad ODOBESCU

Găinile care se ouă pentru Olimpiadă

● în sistem piramidal, cine rămîne cu oul spart după duel este eliminat

În urmă cu o lună, la fel ca sportivii, găinile din **Mărgineni**, **Mogoșești**, **Jitaru** și **Băltați**, au intrat în cantonament. Cele mai sprintene, care au trecut de prima etapă, au fost izolate, mîncă piatră și fier ca să facă cele mai tari ouă. Miza e uriașă: „Olimpiadă anuală de spart ouă roșii”. Întrecerea se va ține peste trei săptămîni, chiar în ziua de **Paști**, însă pregătirile se fac cu cel puțin o lună înainte.

Locul în care mai întâi a apărut oul și apoi găina

Ilie Ionașcu are 51 de ani și se recomandă pescar înrăit, vînător iscusit și pilot de testări auto în rezervă. Pe lîngă toate astea, ‘nea **Ilie** e și „inspector-expert ouă tari”, meserie valabilă în nomenclatorul din **Mărgineni**, **Scornicești**. „Îl iei la dînte. Dai cu el ușor la vîrf și ascuți ce sunet scoate. Dacă se aude ca sticla, e tare”, divulgă secretul ‘nea **Ilie**.

Găinile se controlează de ouă tari din timp. Sînt închise și se dă calciu de farmacie veterinară sau var uscat de pe perete ca să iasă oul cît mai tare. Întrecerea se va ține în circiuma cu păcănele a lui **Donald**, fix la intrarea în satul **Mărgineni**.

Cei care n-au timp să-și antreneze găinile, caută ouăle de olimpiadă din timp, prin piețele din **Slatina**, iar alții merg din poartă în poartă și caută prin poiată. Dacă nu ai ou tare, mai bine nu te bagi că te faci de ris.

Regula concursului e să participi doar cu ouă de găină, însă toți spun că le e foarte greu să-și dea seama că e de gîscă sau de rață. E posibil ca la **Mărgineni** să fi apărut mai întâi oul și apoi găina.

Sistem piramidal ca la K1

Înscrierea la concurs e de 100 de lei. Fiecare își scrie numele pe trei ouă pe care le consideră cele mai tari și le

Cu rădăcini în .md

Mituri de pus pe copertă

● bucureștenii nu sînt răi și nici aroganți; trebuie doar să le arăți – fără accent, dacă se poate – că nu ai venit aici ca să faci un ban și-afîi

În curînd se va împlini un an de cînd am poposit în această capitală simpatică și se cuvine – așa cum se face la finele fiecărui an, nu? – să tragem niște liniuțe. Concluzii, adică, pentru cei care se gîndeau la altceva. Așa se face că înainte de a mă muta în **București**, auzeam tot felul de povești și legende mai mult sau mai puțin dubioase despre acest oraș esențial în economia țării. Unora le-am dat crezare, dar ar fi lipsit de onestitate din partea mea dacă nu aș recunoaște următoarele chestiuni, concluziile la care am ajuns eu după lunile astea de trai consumate nu doar între două puncte fix, casă și birou:

□ „Bucureștiul e un cimitir de suflete”, mi-a zis un personaj drag din povestea vieții mele în ziua în care mi-am transportat bagajele de la **Gara de Nord** tocmai la **Piata Sudului**, acolo unde m-au găzduit timp de cîteva zile niște prietene. Adică, oamenii sînt niște trupuri în mișcare haotică pe străzi fără urmă de sentiment ori afecțiune umană? Roboți care citesc cărți în metrou, dar nu pricep nimic din ce scrie acolo? Nu, o să îl contrazic pe amicul meu drag și o să îi spun că mai ales acum, primăvara, sufletele oamenilor aleargă pe-afară ca niște animale ieșite din hibernare, zvăpăiate și neostentite, și le vezi în ochi de toate culorile, accentuați cu umbre și farduri, în îmbrățișări strînse, în covrigi împărțiți și chiar

în zbenguielele copilărești din parc. Totul e suflet, e viață și nimic nu ar mai fi la fel fără ele.

□ „Bucureștenii sînt răi, să te ferești de ei!”, m-a îndemnat cineva care trecuse pe aici și după un an se întorsese în **Iasi**. Nu știu cum se face, poate am cunoscut puțini bucureșteni get-beget, dar cei pe care îi știu se deosebesc de așa-zișii provinciali doar prin numărul de povești pe care le știu despre **București**. Afîi. E adevărat, pentru ei străzile au istorie, stațiile de metrou nu sînt doar niște guri care înghit oameni, iar **Casa Poporului** nu este singurul loc de vizitat în oraș. Bucureștenii nu sînt nici răi și nici aroganți. Trebuie doar să le arăți – fără accent, dacă se poate – că nu ai venit aici ca să faci un ban și-afîi.

□ Aglomerație și cîini vagabonzi. Dacă ești sincer, astea vor fi două coordonate primordiale ale unei descrieri autentice pe care ai face-o **Bucureștiului**. Și nu sînt minciuni, dar oare nu fac ele parte din ritmul nebul al acestui oraș, din muzica lui, din acea palpitație care nu l-a transformat într-un cimitir? Să fie totul roz, cu personaje false, ca într-o cărtică de colorat pentru copii? Și noi ce am mai iubi atunci, copertile?

Lina VDOVÎ

Întrecerea se va ține peste trei săptămîni, chiar în ziua de Paști

lasă în circiuma lui **Donald**, unde sînt închise sub cheie. În prima zi de **Paște** se scriu bilețele cu toate numele și, ca la **Champions League**, se anunță du-elurile.

În sistem piramidal, cine rămîne cu oul spart după duel este eliminat. La final, toți banii care se strîng din înscrieri ajung la învingător. Însă, nu înainte ca „olimpicul” să spargă oul, iar ceilalți concurenți să vadă cu ochii lor albușul și gălbenușul ca să nu creadă că au fost păcăliți cu vreo bucată de lemn.

Coaja oului crud trebuie să fie foarte groasă și tare. Aceste calități sînt diminuate dacă păsările se hrănesc cu iarbă sau cu sare. Hrana trebuie să fie

bogată în calciu. Cele mai tari le fac puicutele, păsările mai tinere, iarna, înainte să dea colțul ierbii și căldura.

„Oul crud se dă la dînte și se alege cel care sună ca sticla. Cînd se testează la burtă, trebuie să aibă sunet diferit. Un alt mod de testare, care însă ar putea da erori, este cel la unghie. Clinchetul ar trebui să fie cam același, însă acest mod de testare îți poate înșela urechea, unghia poate reproduce altfel de sunete. Pentru a nu se crăpa, înainte de a fi înroșite, se fierb într-o cratiță mare, la foc redus, aproximativ zece minute, fără a fi învîrtite sau întoarse în apă”, spune metoda **Ilie Ionașcu**.

Ionuț FANTAZIU

Bucureștean fără cauză

Congo, țara înfrățită cu România

● așa că toți Boldea ar putea să rămînă sănătoși în Congo, să trăiască acolo departe de poliție

Mehmet are o viață bună în **România**. Lucrează în construcții și, chiar dacă muncește pînă simte că mîinile i se apropie de genunchi, cîștigă banii pe care nu-i visa. E conștient că toate economiile o să i se împuțineze, chiar dacă a căutat cea mai ieftină chirie și nici nu e cel mai mare petrecăreț. Dar în curînd i se va naște al treilea copil. Vorbește perfect românește și nici prin cap nu i mai trece să se întoarcă în **Congo**. **România** e casa lui.

De altfel, familia lui s-a răsfrat pe tot globul. Toți frații i-au fugit care pe alt continent în căutarea unei alte vieți. Nici unul n-a ajuns bancher sau mare afacerist, dar nici nu a murit de foame. Poartă în suflet un acasă ars de soare și sărac și o copilărie într-o curte cu alte zece familii. Și nimic nu-l supără mai tare decît aluziile că nu știe să citească. Poate trece și peste privirile curioase ale celor care nu înțeleg să fie discreți în fața oamenilor de culoare. Și dacă e vorba de o calitate pe care prietenii o apreciază, sigur e vorba de altruismul lui.

Nu s-a mirat nici o clipă de ce un fugar a ales **Congo** ca să se adăpostească. Pricepe și de ce țările nimănui și ale tuturor sînt cele mai bune locuri pentru proscrisi. Și chiar dacă nici n-ar putea visa la milioanele de dolari ale deputatului **Boldea**, a început deja să se obișnuiască cu o **Românie** a scandalurilor și corupției. O preferă unei sărăcii surori cu moartea.

Așa că toți **Boldea** ar putea să rămînă sănătoși în **Congo**, să trăiască acolo departe de poliție și lege, ca un mare șef. Și **Nicolae Popa** a dus-o bine prin țări străine. Poți găsi raiul oriunde în lume dacă ai bani. Așa cum și **România** pentru **Mehmet** este un rai. Cum pentru români **Italia** și **Spania** sînt un loc mai bun și cum **SUA** este salvarea pentru mexicani.

Se numește globalizare, una crudă și aproape fără sens, care nu face în amestecul ei decît să creeze un echilibru. Cum atîtea povești seamănă între ele, nu ne mai miră că un **Boldea**, care a păcălit o groază de oameni, a ajuns în **Parlament** și apoi, cînd a fost mirosit, a fugit. Sau n-a fugit, doar a plecat cît să huiască presa. Cu atît mai mult nu ne pasă de **Mehmet**, care trăiește în **București** ca în **America**. Nici că **România** a devenit **Congo**.

Andreea ARCHIP

SENIORI EDITORI:

opinia veche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN – BĂLU,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Livia IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVÎ

Dintr-o mie de CD-uri

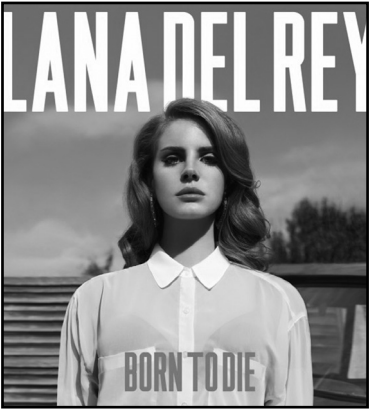
Blugi ruptți, americani

- prima parte a albumului prezintă o poveste de dragoste, iar a doua are influențe hip-hop

Majoritatea starurilor pop în devenire au nevoie, de obicei, de o perioadă de timp în care să își definească stilul și să impresioneze publicul aflat, ca și ei, la început de drum. În cazul **Lanei del Rey** lucrurile stau însă diferit. Crescută pe străzile **New York**-ului, artista în vîrstă de 25 de ani a adunat de acolo diferite influențe muzicale și tonuri pe care mai apoi le-a transpus în versurile celor 15 piese ale albumului „Born To Die”. Deși acesta reprezintă al doilea material de studio, este totuși considerat a fi debutul **Lanei** pe scena muzicală, după încercarea din 2010 care a fost privită ca un eșec de către critici.

Însă *daddy’s girl* (n.r. fata lui tata), cum a fost ea numită, dă materialului discografic un aer ce amintește de anii ’60, folosindu-se de zdrăgănitul de chitară și de percuție. În piesa de început, cea care dă și numele albumului „Born To Die”, **Lana** spune povestea fetei cumînți care se îndrăgostește de băiatul rău, cel care mereu are probleme și nici un gînd să se liniștească. Cu 31 de milioane de vizualizări pe **YouTube**, videoclipul piesei a devenit viral și datorită construcției, cu efect cinematografic, solista fiind însoțită și de o orchestră.

Pe aceeași linie merg și melodiile „Blue Jeans” sau „Video Games”. Dacă în prima, cîntăreata recunoaște că „You fit me better than my favorite sweater” (n.r. „Mi te potrivești mai bine decît puloverul meu preferat”), în cea de-a doua încearcă să își împace iubitul într-o joacă sub forma unei ode „It’s better than I ever knew/ They say that the world was built for two”

Lana del Rey – „Born to Die”, 2011

(n.r. „E mai bine decît aș fi crezut vreodată/ Se spune că lumea a fost construită pentru doi”).

Și pentru că începutul albumului prezintă o poveste de dragoste, **Lana** încearcă spre finalul acestuia să își exerseze înclinația spre hip-hop cu piesele „Million Dollar Man” și „Lolita”. Acestea conțin frînturi ce amintesc de **Kanye West**, **Lil’ Wayne** sau **Eminem**, însă se regăsesc pe un portativ mult mai fad, catalogat drept superficial și plin de clișee de către mulți specialiști din domeniu.

Întrucît expresivitatea și gravitatea lipsesc din vocea artistei, acestea pot fi ușor trecute cu vederea și sînt compensate de versurile cu rădăcini în cultura americană. Iar criticii sînt siguri că piesa „National Anthem” nu va lipsi „de la nici un grătar sau petrecere de hipsteri dedicată zilei de 4 iulie”.

Mădălina MORARU

„Singurul lucru cu adevărat dezamăgitor la album nu este vocea sau sunetul, ci versurile ”
www.guardian.co.uk

De dragul diversității, citește o carte

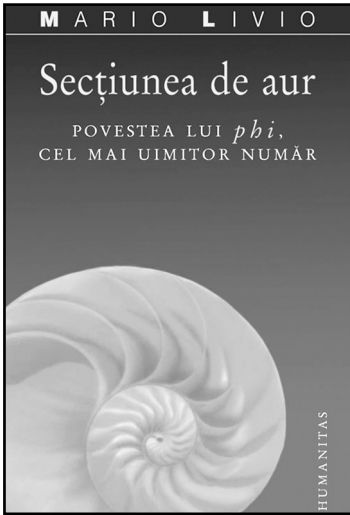
Numărul perfecțiunii

- ne putem încrede în phi ca fiind existența unei realități obiective, or este doar o creație a realului?

„Ce au în comun minunatul aranjament al petalelor unui trandafir roșu, faimoasa pictură al lui Salvador Dali, «Cina cea de taină», splendidele cochilii spiralate ale moluștelor și înmulțirea iepurilor?” **Mario Livio** răspunde la această întrebare printr-un număr: 1,61803398..., sau „secțiunea de aur” după cum e mai popular cunoscut ? (phi). Descoperit încă de pe vremea lui **Euclid**, se crede că acest număr apare în foarte multe locuri, de la construcția piramidelor, la picturile lui **Da Vinci**, sonatele lui **Mozart**, forma galaxiei, sau chiar comportamentul de la **Bursă**.

„Secțiunea de aur” spune povestea „celui mai irațional număr irațional”, făcînd popasuri prin artă, filosofie, fizică și matematică, completate cu multe citate și date istorice, în care autorul amintește cititorului că, deși ar fi romantic să credem că numărul se găsește accidental în fiecare din cazuri, el a fost de multe ori forțat de mîna omului, dînd cîteva exemple de ambiguități și interpretări greșite. Cartea este ușor de citit, asta dacă nu ai chiulit la orele de matematică din liceu, și încă mai poți face diferența între un triunghi isoscel și unul echilateral, sau să știi că atunci cînd treci un număr dintr-o parte în cealaltă a lui egal, acesta își schimbă semnul.

Parcursînd paginile cărții lui **Mario Livio**, tot mai multe întrebări țin să apară. De exemplu, se poate ca în cazul unui artist ce nu l-a incorporat

Editura Humanitas
324 de pagini, 2012
33 de lei

pe phi intenționat în creațiile sale, apreciate pozitiv de către critici, să fie conectat cumva la acest număr? Sau ne putem încrede în phi ca fiind existența unei realități obiective, or este doar o creație omenească a ceea ce noi percepem drept real? În orice caz, „Secțiunea de aur” ne prezintă o lume în care găsim știința numerelor pretutindeni, lume analizată mai îndeaproape și în ultimul capitol intitulat sugestiv „Este Dumnezeu matematician?”.

Pentru a înțelege cum arată această secțiune, propun un exercițiu practic. Privește atent lungimea și lățimea ziarului pe care probabil că acum îl ții în mînă și încearcă să-l îndoi cît mai bine în două, observînd iarăși lungimea și lățimea. Raportul dintre cele două mărimi reprezintă numărul phi, al cărui valoare este considerată a fi drept cea mai plăcută proporție existentă.

Iulian BÎRZOI

Stop cadru

Un **Leonardo DiCaprio** cu o personalitate animată de contradicții, așa este înfățișat **J. Edgar Hoover**, fondator și prim director al **FBI**, în producția biografică din regia lui **Clint Eastwood**. Inteligența ascuțită și-a folosit-o pentru a-și cultiva atent simțul responsabilității, în aviditatea de recunoaștere a copilului servil și preaplecăt în fața mamei.

Omagiu inovatorului zelos

- nu este un film care merita să facă ravagii la Oscar

Crizele existențiale lăuntrice îi trădează represiunea, în timp, a unei rigori forțate, care răzbate cu fiecare ocazie în fervoarea autoritară manifestată în special în relațiile de serviciu.

Instituția pe care o înființează în **America** începutului de secol XX dă iluzia protecției în procesul judiciar. Un ideal manifest care îi încununează cariera în anii ’30, în contextul unei **Americi** aflate sub amenințarea bolșevică, neputincioasă în a-și apăra principiile, oricît ar fi acestea de îndoielnice.

Structura filmului, de natură să sincopeze acțiunea și să sugereze tumultul, alternează scene din ultimele luni de zile de viață ale lui **Hoover** cu începuturile carierei sale. La rîndul lor, ele sînt

întrerupte de intervenții ale protagonistului, care-i istorisește povestea unui tînar cu o mașină de scris în față, pentru ca acesta din urmă să o facă publică, pre-text pe care îl anunță încă din primele minute ale filmului, cînd elogiază ordinea publică: „Even great men can be corrupted, can’t they? What we are seeing is a pervasive contempt for law and order.” (n.r.: „Chiar și cei mai mari oameni pot fi corupți, așa-i? Ceea ce vedem noi este un dispreț omniprezent al legii și ordinii.”)

Nu este genul de producție de care să-ți pară rău că n-a făcut ravagii la **Oscar**. Desigur, are punctele ei slabe, precum înfățișarea un pic forțată a lui **DiCaprio**, cu niște lentile de contact parcă

împrumutate de pe platourile din „The Exorcism Of Emily Rose”. Îndoielnică este și scena înfruntării, sub pretextul dragostei ascunse pe care i-o purta omul său de bază, de care profesional era nedespărțit. Aceasta este jucată fals, prea afectat și mult prea puțin credibil. Era însă greu și ca actorii să intre complet în pielea personajelor fiindcă oamenii care supravegheau din culise **America** secolului al XX-lea au rămas ascunși pînă astăzi. Chiar și în instituția creată de **Hoover**, patrona convingerea că „Inovatori are not often celebrated. Not at first.” (n.r.: „Inovatorii nu sînt prea des celebrați. Nu inițial.”)

Livia RUSU

„J. Edgar” (2011)
Gen: biografie, dramă
Regia: Clint Eastwood

● HOROSCOP

BERBEC: De fiecare dată cînd te certî cu băieții de pe palier, te trezești a doua zi cu ei la ușa și o sticlă de vin. În ritmul ăsta, poți să renunți la pachetele de acasă.

TAUR: Chiar dacă ești din **Iasi**, vrei să te muți undeva fără ai tăi, fie și la cămin. Ai grijă ce-ți dorești, după cîteva luni s-ar putea să te întorci mîncînd pămîntul.

GEMENI: Deși băieții de la meteo au anunțat vreme proastă pentru zilele ce urmează, tu ești optimist și nu renunți la pantalonii scurți și ochelarii de soare.

RAC: Îți dorești cu atîta ardoare ca noul decan la facultatea ta să fie cititor de „Opinia”, încît ai vorbit cu însăși stelele să umbre la horoscopul ăsta.

LEU: A dat căldura și deja te enervează că-s prea mulți oameni pe stradă, ca într-un furnicar prăfuit. Ai hotărît să îi eviți și să te bucuri de soare din cămin.

FECIOARĂ: Prea ai pierdut vremea și vrei să te reapuci de scris. Dar scrisul implică băut și băutul implică pierdut vremea și tot acolo ajungi.

BALANTĂ: Ai ajuns să dormi așa de mult că părinții îți trimit în pachet, în loc de mîncare și bani, cafea, ceai negru și energizante.

SCORPION: Ai reușit, abia la sfîrșitul facultății, să obții bursă de merit. Ești atît de fericit că ți-ai îmbătat toți cunoscuții, de la colegi de palier la profesori.

SĂGETĂTOR: N-ai răcit toată iarna, așa că ai reușit tocmai acum. Colegii de cameră sînt în culmea fericirii iar tu nu știi de ce îți tot dispar pastilele de tuse.

CAPRICORN: Ai fost plecat prea mult acasă și colegii de cameră au pus stăpînire pe raftul tău din dulap. Iar trebuie să-ți ții șosetele murdare sub pernele lor.

VĂRSĂTOR: Profesorul pe care nu mai știi cum să-l eviți e atît de pasionat de tine că-ți trimite noaptea e-mail-uri și așteaptă pînă dimineața răspuns.

PEȘTI: Ai trecut atît de rar pe la facultate în ultima vreme că ai ajuns să confunzi **Corpul A** al **Universității** cu gara.

Evenimentul săptămînii

CONCERT

Alexandrina Hristov va susține un concert vineri, 30 martie, în **Hunter’s Pub**, de la ora 21.00.

Biletul de intrare costă 30 de lei, iar rezervările se pot face la numărul: 0752.005.052

Scor la pauză

Fluier de corupt

- într-o intervenție televizată, Ion Crăciunescu a recunoscut că a izbucnit în plîns

Deși nu și-a găsit locul în topul celor mai stresante joburi în **România**, meseria de arbitru de fotbal sigur contribuie la apariția devreme a firelor de păr alb. Și chiar dacă această ocupație s-a bucurat de o mică victorie la începutul anului, cînd **Ministerul Muncii** a recunoscut-o oficial, dreptul la a face grevă nu te ajută foarte mult atunci cînd patronul vreunei echipe de fotbal dă cu tine de pămînt în jurnalul de la ora 19.00 pe motiv că ești omu lu’ x sau că ai fost plătit de y.

Aceleași jurnale ne arătau săptămîna trecută că, în **Liga 1**, clasamentul a rămas aproape identic cu cel de săptămîna anterioară. Ba mai mult, nici o echipă din frunte nu a reușit să obțină victoria, dîndu-le cîte o doză de moral formațiilor mai slabe sau în prag de retrogradare. Și, așa cum ne-am obișnuit, dacă nu obțin un scor pozitiv și dacă nu dansează în public, șefii echipelor „cu pretenții” își scot colții și urlă în direct la televiziunile de sport. Tot atunci, după meciul cu **FCM Târgu Mureș**, patronul **Stelei** îl suna pe **Ion Crăciunescu** doar pentru a-l ataca și înjura de mamă, chiar dacă se știe că mama arbitrului a murit de un an de zile. Într-o intervenție televizată, șeful de la **Comisia Centrală a Arbitrilor** a recunoscut că a izbucnit în plîns și că îi este groază de imaginea de astăzi a fotbalului românesc. „Trăim într-o lume bolnavă: m-a înjurat unul care altfel umbla cu Biblia și cu biserica de dimineață pînă seara...”

Oamenii de la tușă au ajuns în situația în care fluieră fault chiar și la cea mai mică tragere de tricou, degradîndu-se astfel frumusețea jocului în sine. Și nu fac asta de frica suporterilor sau a comisiei de arbitraj, ci de teama guri patronilor și șefilor din fotbal, care cu fiecare ocazie pe care o prind, îi categorisesc drept corupți. Totuși, dacă stăm puțin și ne gîndim, e simplu să-i găsim pe cei mai corecți arbitrii. Luăm primele cinci-șase clasate, vedem contra cărui central s-au revoltat în comun, și, *voilà*, avem răspunsul.

Iulian BÎRZOI

Cine-a pus Feteasca-n drum

Esciudat să le vezi pe toate, maiestose și parcă îngrămădite, în aceeași încăpăre. Feteasca neagră de Bucium sau Drăgaica Roșie din Mehedinți lîngă soiuri din Franța, Spania, Australia și Chile. Dar cei de la Vinul.ro au reunit unele dintre cele mai gustoase și cunoscute vinuri din România, și nu numai, la Hotelul Traian, sub numele „Serile vinului bun”. Joi și vineri ne-am convins că, într-adevăr, o licoare de calitate și, uneori, rezonabilă la preț, n-o să o cumpărăm niciodată de la supermarket. Dacă nu mai avem bunici la țară, va trebuie să mergem la magazine de specialitate. Sau să ne facem la rîndul nostru, fermieri.

Vinul dulce-acrișor, deliciul papilelor

- sala e organizată eficient, în centru e o masă pentru pahare, iar pe laturi tarabele cu licorile din struguri

„A venit gheața!” și, aidoma unor iepuri, oameni din întreaga sală se duc spre colțul sălii mari a **Hotelului Traian**, cu cîte o găleată după ei. „Un vin bun nu se bea la temperatura camerei. Nu cînd e atît de cald”, spune, asudînd, un domn înalt, de vreo 40 și ceva de ani, care îi era pe post de ghid unui grup de 15 studenți. Aș miza că era profesor, în horticultură chiar, pentru că s-a plimbat prin toată sala și, cu aerul unui cunosător, s-a oprit în fața colțului celor de la podgoriile **Bucium** și a spus sec „începem de-aici”.

Un Merlot delicios

Sala era organizată simplu, dar eficient. În mijloc era pusă o masă mare, cu pahare, iar pe laturile încăperii erau înșirate vreo 14 reprezentatii ale producătorilor de vinuri. Mergeai, luai un pahar și treceai pe la fiecare „tarabă” unde gustai o licoare bună și ascultai cîte o poveste interesantă. Pînă m-am căpătat cu un poc al și am ridicat capul din pămînt, grupul deja trecuse printr-o **Fetească albă**, din producția anului trecut, de la **Bucium**. „Aciditatea cîștigă prin aromele florale și printr-un postgust fin, dar prelungit...”, și profesorul împreună cu reprezentantul podgoriilor din **Iasi** se angajează într-o discuție cu caracter academic. Studenții se uită unii la alții, agită paharele în continuare și îi aud

cum plescăie încet din limbă, căutînd probabil acel post-gust de caisă coaptă de care tot vorbea domnul la costum și roșu în obraji.

Mă apropii și eu de cei doi, din curiozitate și ca să fiu sigur că următoarea sticlă pentru degustare nu mă ratează și pe mine. E un **Merlot**, de un roșu aprins, puțin sec, cu o aromă mai mult decît plăcută. Un succes în jurul grupului care s-a mîrit la vreo 20 de oameni. „Un soi aparte, nu-l mai găsești dacă mergi mai la nord. E unic zonei acesteia a Moldovei”, spune reprezentantul și studenții dau aprobator din cap, vrînd parcă să se mai înfrupte încă o dată din **Merlot**. Nu de alta, dar ca să-i identifice aroma.

Drumul lung spre casă

Cînd îl văd pe profesor cum învîrte **Feteasca** neagră de **Bucium** în pahar, fac un pas în spate. E un vin de culoare neagră, puțin uleios, care probabil nu intră în lista celor mai comune 99 de pete pe care le spală **Dero**. „Îți lasă o impresie de prună uscată sau de înghețată de fistic”, explică profesorul. Eu aș spune că, după două rînduri de **Fetească albă** și două de **Merlot**, cea neagră vine ca un ciocan. Putemică, chiar puțin amară și care arde teribil de tare gîtul. Dar dau și eu din cap și îmi propun să încerc o prună uscată cînd ajung în cămin, mă-

Soiuri albe, roșii și rose, pe gusturile fiecărui curios

car să-mi schimb gustul.

Mă îndepărtez de taraba celor de la **Bucium**, încîntat de vinuri. N-aș fi plecat, dar, ținînd cont de faptul că au pregătite 15 sortimente pentru degustare și e puțin trecut de amiază, vreau să merg pe la mai multe tarabe fără să uit drumul spre casă. La o masă dinspre capătul sălii, își au sediul cei de la cramele **Oprisor**. Gustasem în toamnă o **Drăgaică roșie** de **Mehedinți**, unul dintre cele mai bune vinuri ale lor, așa că am încercat un rose din colecția „La Cetate”. Dacă la început mi s-a părut ușor aspru și sec, după ce s-a rostogolit pe limbă am rămas cu o senzație plăcută de catifea pe tot cerul gurii. Îmbiat și de culoare, îl întreb pe domnul durduliu din fața mea dacă pot găsi așa ceva în comerțul din **Iasi**. Nu m-a surprins să aflu că, deși cu un preț decent, vinul îl poți găsi doar la magazine de specialitate. În supermarketuri, pastile. „Oricum, sîntem o investiție germană. S-au băgat bani pentru un proiect de lungă durată și aștep-

tăm, încet, să se amortizeze investiția. Sîntem în creștere față de anul trecut dar vinul nu o duce bine în România”. „Păcat”, îi răspund sincer, în timp ce mi scald papilele gustative într-un cupaj de **Merlot** roșu cu un strop de **Drăgaică**.

M-am decis să schimb vinurile roșii pe cele albe și am descoperit că îmi place **Sovignon**-ul. L-am încercat la cîteva tarabe și, înainte de a pleca, m-am oprit și lîngă cei de la **Vinarte**. „Are un postgust ciudat. Nu mă înțelegi greșit, dar nu-mi dau seama ce aromă să caut”, încerc să îi explic blînd domnului din fața mea că licoarea nici nu se compară cu **Sovignon**-ul pe care l-am băut în celălalt capăt al sălii. M-aș întoarce să aflu cum se chema, dar am fost de vreo două ori și n-aș vrea să creadă că le dau fircoale. „Poate de fructe verzi”, îmi spune acesta, la fel de nedumerit ca mine. Nu m-am îndurat să îi răspund că, într-adevăr, crud mi s-a părut și mie.

Cătălin HOPULELE

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

La 53 de ani, majoritatea femeilor se apucă de împletit

Nu degeaba se spune că scandalul vinde cel mai bine, iar concurența te motivează să îți ieși din cochilie. Iar pentru că în muzică e la fel ca în junglă, **Madonna** nu suportă să își stie tronul de regină a industriei pop în pericol. De cînd **Lady Gaga** i-a împrumutat din mișcări, ținută și atitudine, la care a mai adăugat puțin prost gust, **Madonna** caută să își recîștige din succesul pierdut. În noul videoclip filmat de curînd, care s-a lăsat cu vînatăi, buze rupte și lanțuri,

Regina penibilului pop

- fanii o acuză în comentarii pe Madonna că a imitat videoclipul „Alejandro”, al cîntăreței Lady Gaga

aceasta își copiază „copia” atît de bine încît a fost acuzată de lipsă de inspirație. Mai grav este faptul că nu se știe de unde a pornit lipsa entuziasmului creator în muzica pop, însă este cert că cele două se bat pe al cărui picior să calce pe podiumul momentelor jenante.

Inițial, videoclipul „Girl Gone Wild” pare incitant, însă devii derutat cînd vezi că imaginea care deschide clipul aduce o Madonna semănînd cu o **Marilyn Monroe** și cu **Lady Gaga**, în culori alb-negru. Deși proaspăt postat pe rețelele de socializare, videoclipul a strîns deja peste 20.000 de like-uri, iar fanii nu se abțin de la comentarii care sugerează o imitație a lui „Alejandro” și chiar a propriei melodii, „Erotica.” Și pentru că părerile sînt întotdeauna împărțite, vedeta e posibil să scape cu cîteva milioane de aprecieri pentru corpul său de invidiat la cei 53 de ani sau, cel mai probabil, să își cucerească fanele cu imaginile bărbatilor goi care se perindă în cele aproape patru minute. Rămîne o di-

lemă cine a furat de la cine, însă comparațiile o scot pe **Lady Gaga** din toată povestea drept victimă.

Clipul nu rămîne singura controversă pe care o stîrnește, **Madonna** intrînd și în vizorul activiștilor creștini din **Rusia**, după ce a anunțat că va boicota o lege care interzice orice propagandă gay. Mai mult, vedeta își va susține punctul de vedere în cadrul turneului mondial care va avea loc în vara acestui an. Opinia cîntăreței nu se justifică decît dacă ne reamintim de săruturile lesbiene pe care le afișa pe scenă. Dar acelea au fost, probabil, doar de dragul spectacolului.

Dacă ar fi să apreciem ceva, cu siguranță nu putem trece cu vederea forma în care se află **Madonna** la peste jumătate de secol de viață, în comparație cu puținele decenii ale contracandidatei sale la celebritate. Altfel spus, e deja bine știut că peștele mare îl înghite pe cel mic, însă depinde și cît de mare îi este gura.

Mădălina OLARIU

Localul Troian

Cu gîndul la blues

- Griff e singurul bar din Iași unde mai poți să asculți în voie clasicii acestui gen de muzică

Aproape singurul bar din **Iasi** în care mai pot să merg fără să fiu iritat de hipsteri sau muzică proastă e **Griff** – fostul **Voyage** – la demisolul **Agenciei de Călătorii CFR**. E combinația perfectă între un spațiu destul de mic încît să nu atragă grupuri de corporatiști care vor să facă karaoke, prețuri decente și clienți cumsecade, care nu vin la tine la masă să se bage-n seamă după cinci beri.

Un lucru important într-un bar, pe care mulți îl trec prea ușor cu vederea, este lumina. În unele localuri e prea întuneric, pe cînd în altele e prea luminat sau sînt becuri și pereți de culori nepotrivite și obositoare, precum portocaliu (fostul **Arte**) sau mov. Aici, spoturile de lumină, combinate cu geamurile mici, de demisol, oferă un mediu cît se poate de plăcut.

Unul dintre micile inconveniente, mai ales pentru cei care nu pleacă după primele patru beri, este că mesele

nu au o bară sau o scîndură de lemn jos, pe care să-ți proptesti picioarele. În schimb, un mare plus este faptul că găsești scaune de bar – necesare oricărei circiumi – numai bune pentru momentele în care ieși singur la băut și nu vrei să stai stîngher la o masă, în colțul crîșmei.

Si ajungem la cel mai important aspect: muzica. **Griff** e singurul bar din **Iasi** unde mai poți să asculți în voie clasicii bluesului, precum **Muddy Waters**, **B. B. King**, **Howling Wolf** sau **Robert Johnson** (pe care îi găsești zîmbindu-ți din tablourile afîmate elegant pe pereți, alături de cîteva chitare), iar seara mai prinzi și cîte un **Dire Straits** sau **Pink Floyd**.

Este de apreciat și faptul că la baie e mereu curat și se găsesc hîrtie, săpun lichid și zet-uri (servetele alea mari, verzi cu care te ștergi pe miini) în detrimentul uscătoarelor cu aer cald, care nu-s bune de nimic.

Si, ca să nu neglijăm nici prietenul cel mai bun al studentului, alcoolul, este de menționat că vinul roșu la carafă e chiar bun și, deși îi cam trece sezonul, nici cel fiert nu e de trecut cu vederea.

Ioan STOLERU

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

DIRECTOR: Laura PĂULET

REDACTOR-SEF: Cătălin HOPULELE

REDACTOR-SEF ADJUNCT: Oana OLARIU

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU

SEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU

REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ, Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI,

Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA

COLABORATORI: Paul ANDRICI

PUBLICITATE: Bogdan COBUZ

EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.

opinia